

KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU

The Crime of Deterioration of Peace and Order

Muharrem ÖZEN*

Atacan KÖKSAL**

ÖZ

Hukuk normları, insanların belirli bir düzen içinde yaşamalarını sağlamak amacıyla konulmuş kurallardır. Bu kurallara uygun biçimde yaşamak toplumdaki bütün insanların ortak menfaatlerinin bir gereğidir. Şüphesiz ki bu ortak menfaatin içinde, yaşama hakkı, vücut dokunulmazlığı, cinsel özgürlük, kişi hürriyeti ve bunlarla birlikte sayılabilecek birçok değer yer alır. Bilimin zamanla ilerlemesi, organizasyon ve işbölümü ilişkilerinin farklılaşması, toplum yaşamı ve insan ilişkilerinin de değişmesine neden olmuştur. İnsanlar bu değişimin pek çok nimetinden faydalansa da, oluşan bu yeni ortam, onların bedensel ve ruhsal dengesine belli ölçüde etki etmiştir. Yaşam hakkının sağlıklı biçimde sürdürülmesi bağlamında, kişilerin hem ruhsal hem de bedensel dengesini koruma altına almak amacıyla çeşitli normlara ihtiyaç duyulmuştur. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu da bu amaçla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 123. maddesinde düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kişi hürriyeti, huzur, sükûn, gürültü, telefon etme, ısrar.

Makalenin Geliş Tarihi: 26.06.2019 **Makalenin Kabul Tarihi:** 10.09.2019

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Başkanı, E-posta: ozen@law.ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8406-8269

** Ar. Gör., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Elemanı, E-posta: atacan.koksal@yahoo.com, ORCID: 0000-0003-1880-5176

ABSTRACT

Norms of law are the rules that provide people to live in certain order. Living in accordance with these rules is a requirement of the common interests of all people in society. There is no doubt that within this common interests, the right to life, physical integrity, sexual freedom, right to liberty, and many other values that can be counted. The development of sciences over time, differentiation of the division of labor relations has also changed the life of society and human relations. Although people benefit from many aspects of this change, this new environment has affected their physical and mental balance to a certain extent. In order to maintain the right to life properly, various norms were needed to protect both the mental and physical balance of the individuals. The crime of deterioration of peace and order is regulated in the Artical 123 of the Turkish Criminal Code for this purpose.

Key Words: Right to liberty, peace, order, noise, call, insistence.

I. GENEL OLARAK

Yaşam hakkı, Amerikan Bağımsızlık Bildirisi ile Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi'nden bu yana evrensel olarak tanınan insan haklarının başında gelmektedir. Bu hak en temel insan hakkıdır. Yaşam hakkı ayrıca bütün diğer insan haklarının da varlık şartıdır.¹ Yaşam hakkı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m. 2/1'deki, "*Her ferdin yaşama hakkı kanunun himayesi altındadır. Kanunun ölüm cezası ile cezalandırıldığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infazı dışında hiç kimse kasten öldürülemez*" hükmüyle de koruma altına alınmıştır. 1982 Anayasası m. 17/1'de, "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir*" şeklinde düzenlenen hükümlerle, bu hak Anayasal çerçevede koruma altına alınmıştır. Bu çalışma bakımından ise yaşam hakkı, huzurlu biçimde yaşam hakkını da kapsama aldığı için önem taşımaktadır.² Anayasa'nın yukarıda yer verilen 17. maddesi kişilerin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını ortaya koyarken; 56. maddesinde herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı düzenlenmiştir.

¹ **Mustafa Erdoğan**, İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, B. 1, Ankara 2007, s. 141.

² **Özlem Yenerer Çakmut**, Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma ve Gürültüye Neden Olma Suçları, B. 1, İstanbul 2014, s. 6.

Yaşam hakkına bağlı olarak, kişilerin huzurlu bir biçimde yaşamalarını koruma altına almak amacıyla uluslararası düzenlemelerde de pek çok hüküm mevcuttur. İHEB m. 28'de, "*Herkesin, işbu beyannamede derpiş edilen hak ve hürriyetlerin tanu tatbikini sağlayacak bir sosyal ve milletlerarası nizama hakkı vardır*" şeklindeki hüküm ile AIHS m. 8/1'de, "*Her şahıs hususi ve ailevi hayatına, meskenine ve muhaberatına hürmet edilmesi hakkına maliktir*" şeklindeki hüküm bu amaca yöneliktir.

Kişilerin huzurlu şekilde yaşamalarına ilişkin genel çerçeve bu şekilde çizilmiş; insanların bedensel ve ruhsal anlamda sağlıklarının tehlikeye düşmesine neden olacak fiiller, hukuken korunan değerlerin ihlali sayılarak Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak düzenlenmiştir. Bu bağlamda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2. kitabının, "Hürriyete Karşı Suçlar" başlığını taşıyan 7. bölümündeki 123. maddesinde yer almıştır. Söz konusu suç, "*Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması halinde, mağdurun şikâyeti üzerine faile üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir*" şeklinde düzenlenmiştir. Maddenin gerekçesi,³ "*Madde belirli bağımlı hareketlerle kişilerinin huzur ve sükûnlarının bozulması hususunda gösterilen çabaları cezalandırmaktadır. Suçun maddi unsuru, bir kimseye ısrarla, gece gündüz demeden telefon edilmesi veya ona karşı ısrarla gürültü yapılmasıdır. Örneğin, oturlan apartmanın alt veya üst katında sürekli olarak öteberi çalarak gürültü yapılması gibi. Ancak bu hareketlerin sırf mağdurun huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla yapılması gerekmektedir. Böylece madde, suçun oluşması için, özel bir maksatla hareket edilmesi şartını getirmektedir. Dikkat edilmelidir ki bu suç tanımıyla cezalandırılan fiiller, kişilerin üzerinde uygulanacak maddi veya cebri bir müdahale niteliği taşımamaktadır. Bu suç tanımı ile kişilerin psikolojik, ruhsal sükûn içinde yaşamak hakkı korunmaktadır. Yapılan etkinlikler sonucu mağdurun dengesi bozulduğu örneğin, ruhsal bir teşevvüşe uğradığı hallerde ise, kasten yaralama suçu söz konusu olacaktır. Maddede düzenlenen suçun soruşturulması ve kovuşturulması, suçtan zarar görenin şikâyetine bağlıdır*" şeklindedir.

³ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu madde gerekçeleri için bkz. www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/maddegerekce.doc (04.04.2019)

II. SUÇUN HUKUKİ KONUSU

Suçun hukuki konusu, suç tarafından ihlal edilen hukuki varlık veya menfaattir.⁴ Suçların tasnifinde, hukuki konunun en önemli kriter olduğu dikkate alındığında, her suçun hukuki konusunun tespitinde, bu suçların kanunda düzenlendiği yer önem arz eder. Bu açıdan, “Hürriyete Karşı Suçlar” bölümünde düzenlenen bu suç, en temelde kişi hürriyetini ihlal etmektedir.

Hürriyet kavramı, bireyin irade özgürlüğünü, yani iradesini etki altında kalmaksızın oluşturup, bu iradeye uygun olarak hareket edebilmesini içerir.⁵ Kişi hürriyetine karşı işlenen suçların bir kısmı, fertlerin hareket serbestisini ortadan kaldırır veya sınırlar. Örneğin, bir kimseyi kanunsuz hapsedmek gibi. Bu çeşit suçların “dış hürriyete karşı işlenen suçlar” şeklinde isimlendirilmesi doğru olur. Fakat öyle suçlar vardır ki, kişilerin şu veya bu yolda hareket etme serbestilerini fiili veya maddi şekilde tahdit etmeyebilir. Fakat onların iç hürriyetlerini, yani korkusuz karar verme hürriyetlerini sınırlandırabilir. Bu türden suçları da “iç hürriyete karşı suçlar” olarak nitelendirmek isabetlidir.⁶

Kişinin korkudan ve endişeden uzak, ruhsal açıdan sulh ve sükûn içinde olma hakkı da iç hürriyete dahildir. Kişinin huzur ve sükûnunu bozmaya yönelik fiiller onu endişeli, kaygılı, huzursuz, güvensiz ve tedirgin bir psikolojik duruma sokar. Bu fiiller, kişinin korku ve endişeden uzak, güven duygusu, sulh ve huzur içinde olma hakkına zarar verir. Bu nedenle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suç tipi ile özellikle iç hürriyet koruma altına alınmaktadır.⁷

Sonuç olarak suçun hukuki konusu, psikolojik ve ruhsal bakımdan bireylerin rahatsız edilmeden huzur ve sükûn içinde ve sağlıklı yaşama haklarıdır.⁸

⁴ Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Genel Kısım, B. 14, Ankara 2009, s. 92; Zeki Hafızoğulları – Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, B. 5, Ankara 2016, s. 3.

⁵ Durmuş Tezcan – Mustafa Ruhan Erdem – Murat Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, B. 10, Ankara 2013, s. 385.

⁶ Faruk Erem, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 2, B. 1, Ankara 1993, s. 1178.

⁷ Meral Ekici Şahin, “Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK m. 123)”, in. CHD, S. 23, 2013, s. 26.

⁸ Yenerer Çakmut, s. 52; Ümit Kocasakal, “Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK 123)”, in. ABD., Y. 2015, S. 2, s. 115; Ersan Şen, Yeni Türk Ceza Kanunu

III. SUÇUN FAİLİ

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından fail, bir özellik arz etmemektedir. Bu açıdan herkes suçun faili olabilir.

Temyiz kudretine sahip olmayan bir akıl hastası veya küçük bir çocuk da bu suçun faili olabilir. Bu nedenle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, ceza hukuku anlamında iradi hareket edebilme yeteneğine sahip herkes tarafından işlenebilir.⁹

IV. SUÇUN MAĞDURU

Bu suçun mağduru, belirli¹⁰ veya belirlenebilir gerçek bir kişi olabilir.¹¹ Önemle belirtilmelidir ki, söz konusu suçun mağduru olabilmek için sırf huzur ve sükûnu bozulsun diye kendisine fail tarafından ısrarla telefon edilen, gürültü yapılan veya hukuka aykırı bir başka davranışta bulunulan kişi olunması gerekir.¹² Madde gerekçesinde de yer verildiği üzere, herhangi bir kimseyi hedef almadan gerçekleştirilen fiiller bu suça vücut vermeyecektir. Bu açıdan madde başlığı “kişilerin” huzur ve sükûnunu bozma şeklinde düzenlenmiş olsa da, suçun TCK’daki yeri ve madde metninde yer alan “bir kimse” ibaresi dikkate alındığında, kanaatimizce bu suçun mağduru muayyen bir gerçek kişidir.¹³ Bu itibarla, örneğin, bir fabrikanın çıkardığı gürültü veya bir bankanın alarm sisteminin geceleri bozulması nedeniyle çıkardığı sesler belirli bir kişiye yönelmediğinden bu

---

Yorumu, C. 1, B. 1, İstanbul 2006, s. 519. Benzer görüşler için bkz. **Hafizoğulları – Özen**, *Kişilere Karşı*, s. 227; **Ali Parlar – Muzaffer Hatipoğlu**, *Açıklamalı Yeni İçtihatlarla 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. 2, B. 3, Ankara 2010, s. 1933; **Veli Özer Özbek – Mehmet Nihat Kanbur – Koray Doğan – Pınar Bacaksız – İlker Tepe**, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, B. 5, Ankara 2013, s. 443; **Osman Yaşar – Hasan Tahsin Gökcan – Mustafa Artuç**, *Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, C. 3, B. 2, Ankara 2014, s. 4065; **Recep Gülşen**, “*Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu*”, in. *Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S. 1, 2012, s. 7; **Ahmet Gökçen**, “*Hürriyete Karşı Suçlar*”, s. 35. Erişim: www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.doc (04.04.2019)

⁹ **Ekici Şahin**, “*Huzur ve Sükûnunu*”, s. 27.

¹⁰ “*Hükümlü Ahmet’in 18.06.2005 günü yapılan düğün sırasında kurusıkı tabanca ile ateş ettiği ... 123. maddede düzenlenen suçta, gürültü çıkartarak huzur ve sükunu bozma eyleminin belli bir kişiye yönelik olması şartı bulunduğundan ... olayımızdaki eylemin bu suçları ... oluşturmadığı ...*” (Yargıtay CGK. E. 2007/8-109, K. 2007/115, 29.05.2007) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/cgk-2007-8-109.htm> (04.04.2019)

¹¹ **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4066.

¹² **Yenerer Çakmut**, s. 53.

¹³ Aynı yönde görüş için bkz. **Kocasakal**, s. 132.

suça değil; TCK m. 183'te düzenlenen gürültüye neden olma suçu veya Kabahatler Kanunu m. 36'daki gürültü kabahatine vücut verebilecektir.¹⁴

Mağdur konusunda incelenmesi gereken bir diğer husus ise, bu suçta mağdurun kendisine karşı gerçekleştirilen fiilleri algılayabilmesinin aranıp aranmayacağıdır. Bu konuda doktrinde genel olarak kabul edilen görüş, mağdurun, öncelikle huzur ve sükûnunu bozmaya yönelik gerçekleştirilen eylemleri algılayabilme yeteneğinin olması gerektiği yönündedir.¹⁵ Örneğin, komada yatan bir hasta veya kendisine karşı gerçekleştirilen fiili algılayamayacak kadar küçük olan bir çocuk veya algılama yeteneği olmayan bir akıl hastası bu suçun mağduru olamaz.¹⁶ Kanaatimizce de, kişilerin psikolojik ve ruhsal bakımdan rahatsız edilmeden yaşamalarını koruma altına alan bu suçta, hukuki konunun ihlali için mağdurun rahatsızlık verecek fiilleri algılaması gereklidir. Bu fiilleri algılayamayan kişiler bakımından, hukuki konunun tehlikeye düşürülmesi dahi mümkün olmayacağı için, suçun oluşmayacağı kabul edilmelidir.

V. SUÇUN UNSURLARI

A. MADDİ UNSUR

1. Genel Olarak

Maddede suçun fiil unsuru, “*bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması*” şeklinde ifade edilmiştir. “Telefon etme”, “gürültü yapma” ve “hukuka aykırı başka bir davranışta bulunma” fiilleri, bu suçu seçimlik hareketli bir suç haline getirir.¹⁷ Kanaatimizce hükümde yer alan “ısrar” kavramı, tüm seçimlik hareketler yani telefon etme, gürültü yapma ve hukuka aykırı başka bir davranışta bulunma için aranmaktadır. Zira madde

¹⁴ Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4070. “*Sarığın işlettiği balık restoranında yüksek sesle müzik yapılmasını sağlayarak çevreyi rahatsız etme şeklinde gerçekleşen eyleminin, TCK'nın 183/1. maddesinde düzenlenen gürültüye neden olma suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılmadan, yasal ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan hüküm kurulması ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/22266, K. 2013/1010, 22.01.2013) Aktaran: Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4070, dn. 2471.

¹⁵ Kocasakal, s. 118.

¹⁶ Ekici Şahin, “*Huzur ve Sükûnunu*”, s. 27.

¹⁷ Yenerer Çakmut, s. 54.

hükmünde de “ısrarla” ifadesi ile seçimlik hareketlerin noktalı virgülle ayrılması, ısrarın her üç hareket için de aranması gerektiği yönündeki görüşümüzü doğrular niteliktedir. İsrarın tüm seçimlik hareketler için de aranması, suçu bağlı hareketli bir suç haline getirir.¹⁸

Bu suç, kişilerin yalnızca konutunda huzur, sükûn ve güven içinde yaşama haklarını değil; genel olarak huzur ve sükûn içinde olma haklarını koruma altına aldığından, TCK m. 116’da düzenlenmiş olan konut dokunulmazlığının ihlali suçuna göre daha geniş bir koruma alanına sahiptir. Gerçekten de konut dokunulmazlığının ihlali suçu, suç tipiyle koruma altına alınmış olan konut, işyeri veya bunların eklentilerine girilmesi veya buralardan çıkılmaması ile işlenebilirken; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kişinin konutunda, işyerinde, sokakta, parkta, plajda veya başka bir yerde gerçekleştirilen fiillerle de işlenebilir. Bu nedenle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda hukuki koruma alanı, konut dokunulmazlığının ihlali suçundan farklı olarak yalnızca kişinin konutu, işyeri ve bunlara ait eklentilerle sınırlı değildir.¹⁹

Gerçekleşmesi için hukuki konunun tehlikeye düşürülmesinin yeterli olduğu bu suçun soyut tehlike mi yoksa somut tehlike suçu mu olduğu tartışmalıdır. Bir görüş, söz konusu suçun soyut tehlike suçu olduğu yönündeyken;²⁰ bir başka görüş, gerçekleştirilen davranışın mağdurun huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olup olmadığını araştırılacağı, hatta bu noktada objektif elverişlilik kriterine başvurulacağı düşüncesinden hareketle suçun somut tehlike suçu olduğu yönündedir.²¹ Kanaatimizce, suçun soyut tehlike mi yoksa somut tehlike suçu mu olduğunun saptanması noktasında, seçimlik hareketlerde bir ayrıma gidilmesi gerekir. Bu açıdan, sırf bir başka kimsenin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla telefon edilmesi veya güdültü yapılması halinde, mağdurun huzur ve sükûnunun gerçekten bozulup bozulmadığı araştırılmasına girişilmeksizin bu suçun oluştuğu kabul edilmelidir. Zira bu seçimlik hareketlerin gerçekleşmesi halinde, mağdurun huzur ve sükûnunun bozulduğu varsayımı TCK’da ifade edildiğinden suçun bu iki hareketle işlenmesi halinde ortada bir soyut tehlike suçu vardır. Ancak

¹⁸ Özbek – Kanbur – Doğan – Bacaksız – Tepe, s. 443; Gülşen, s. 9; Kocasakal, s. 119. Suçun serbest hareketli suç olduğu görüşü için bkz. Şen, s. 519.

¹⁹ Ekici Şahin, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 28.

²⁰ Ekici Şahin, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 32.

²¹ Yenerer Çakmut, s. 71; Kocasakal, s. 138.

“hukuka aykırı başka bir davranışta bulunmak” suretiyle bu suçun işlenebilmesi için gerçekleştirilen davranışın, mağdurun huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olup olmadığı araştırılmalıdır. Bu noktada, mağdurun kişilik özellikleri ile değil; objektif kriterle hareket edilerek, gerçekleştirilen davranışın mağdurun huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olup olmadığı araştırılmalıdır.²² Örneğin, komada hasta olarak yatan bir hastanın bulunduğu odaya huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla lazer tutulması veya doğuştan işitme engeli olan bir kimsenin penceresinin camına tıkatılması hallerinde söz konusu davranışlarla hukuki konunun ihlal edilmesi mümkün olmayacağı için suçun da oluşmayacağı kabul edilmelidir. Bu çözümle “hukuka aykırı bir davranışta bulunmak” seçimlik hareketinin, cezai sorumluluğun sınırlarını belirsiz bir biçimde genişletmesinin önüne de geçilebilecektir.

Maddede yer alan seçimlik hareketlerin ihmali hareketle gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği tartışmalıdır.²³ Kanaatimizce, “telefon etmek” seçimlik hareketi, niteliği gereği sadece icrai hareketle gerçekleştirilebilirken; “gürültü yapmak” seçimlik hareketi, hem icrai hem de ihmali biçimde gerçekleştirilebilir. Örneğin, bir kimsenin evinin önünde nara atılması icrai hareket iken; ses çıkaran köpeğini bilerek susturmayan hayvan bakıcısı ihmali hareketle gürültü yapmış olmaktadır. Aynı şekilde, “hukuka aykırı başka bir davranış” da hem icrai hem de ihmali biçimde

²² Aynı yönde görüş için bkz. **Şen**, s. 520.

²³ Doktrinde bir görüş, Alman Ceza Kanunu’nun 13. maddesinde olduğu gibi, ihmali hareket neticesinde cezai sorumluluğu belirleyen genel bir normun düzenlenmemesi karşısında, ihmali hareketin kanunda açıkça cezalandırıldığı hallerde (Örneğin, TCK m. 83, 88, 94/5 gibi), failin cezai sorumluluğunun olabileceği yönündedir. Yani icrai hareketle işlenebilen bir suç, yalnızca kanun koyucu bunu açıkça düzenlediğinde, ihmali hareketle de işlenebilir. Öğretide bazı yazarlar, TCK m. 123’ün ihmali hareketle işlenebileceği konusunda açık bir düzenleme olmaması karşısında, bu suçun sadece icrai hareketlerle işlenebileceğini savunmaktadır. Bkz. **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 35. “İcrai değil de ihmali olduğu tespit edilen bir davranış, o davranışın açıkça kanunda cezalandırılması veya o davranışın kanunda düzenlenmiş bulunan bir icrai suç tipine denk görülmesi ve davranışı yapanın da garantör olması halinde, failin harekete geçmesinin mümkün ve beklenebilir olması ve suçun diğer objektif ve sübjektif unsurlarının gerçekleşmiş olması halinde cezalandırılır. Türk Hukuku’nda saf ihmali suçların kanunda düzenlenmiş bulunmaları, sorunun çözümü bakımından bir dayanak noktası sunmaktadır. Buna karşılık (garantörsel) ihmali suçlar bakımından aynı şey söylenemez. Nitelikli (garantörsel) ihmali suçlara ilişkin bir hüküm, Türk Hukuku’nda ihmali suçlar konusunda hiç olmayan ve eksikliği açık bulunan uygulamayı başlatacaktır.” Bkz. **Hakan Hakeri**, Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, B. 1, Ankara 2003, s. 311-312.

gerçekleştirilebilir. Mağdurun penceresine taş atan failin davranışı icrai hareket iken; alt katta oturan komşunun uyarılarına rağmen, su damlatan tuvalet borusunu tamir ettirmeyen üst kattaki kişinin davranışı ihmal biçimindedir.

2. Israr Kavramı

Israr, kelime anlamı itibariyle direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma demektir.²⁴ Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlenebilmesi için davranışların ısrarla gerçekleştirilmesi zorunludur. Israr, kendi içinde sürekliliği de barındırmaktadır. Dolayısıyla madde metninde belirtilen seçimlik hareketlerin bir defa gerçekleştirilmesi, mağdurun huzur ve sükûnunu bozmuş olsa dahi suçun oluşması için yeterli değildir.²⁵

TCK'da bir davranışın ısrarla yapıldığı sonucuna varılabilmesi için, kaç kez tekrarlanması gerektiğine ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Doktrinde, mağdurun rahatsızlığını ifade etmiş olmasına ve aynı veya benzer davranışların bir daha yapılmaması konusunda faili uyarmasına rağmen; failin gürültü yapmaya, telefon etmeye veya hukuka aykırı başka bir davranışta bulunmaya devam etmesi halinde ısrarın oluştuğu kabul edilmektedir.²⁶

Yargı uygulamasında da hareketlerin yalnızca bir defa gerçekleştirilmesi suçun oluşması bakımından yeterli görülmemektedir.²⁷ Bu

²⁴ Bkz. <http://www.tdk.gov.tr> (04.04.2019)

²⁵ **Yenerer Çakmut**, s. 63. “*Saniğin katıllara ait telefonu olay gecesi bir kez arayarak, katılan Bilal ile görüşmesi şeklinde gerçekleşen eyleminde, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun 'ısrar' unsurunun gerçekleşmediği ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/14281, K. 2013/3035, 06.02.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4069, dn. 2467.

²⁶ **Ekici Şahin**, “*Huzur ve Sükûnunu*”, s. 39. Suçun itiyadi suç olduğunun benimsenmesi durumunda, itiyadı oluşturan hareketlerin aynı cinsten olması gerekliliğinden ötürü farklı seçimlik hareketlerin gerçekleştirilmesi halinde ısrarın ve suçun oluşmayacağı savunulmuştur. Bu kabulde, üst katta oturan failin bir gün alttaki mağdurun ev telefonunu araması, ertesi gün ise gürültü yapması durumunda aynı cinsten hareketler gerçekleştirilmediğinden, suç da oluşmayacaktır. Bkz. **Kocasakal**, s. 144.

²⁷ “*Oluş ve dosya içeriğine göre, sanıklardan Şenol'un katılan sanık Yasemin'e yönelik duygusal ilgi sebebiyle olay günü sanıklar; Şenol, Ercan ve Aydın'ın katılan sanıklar Ali İhsan, Yasemin, Ayşegül ve Nursel'in evlerinin yakınlarına gelip nara atarak olay yaratması şeklindeki eylemlerinin, ... ısrarla yapılmamış olması ve bu itibarla da 5237 sayılı TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozmak suçunun, eylemin anlatılan şekliyle oluşmadığı gözetilmeden, sanıkların atılı suçtan beraatleri*”

açından olayın oluş biçimi, tekrarlanma sıklığı,²⁸ mağdurun yapılan davranışı yasaklayıp yasaklamadığı gibi ölçütlerden hareket edilmektedir.²⁹ Ancak hareketlerin arasında çok uzun bir zaman fasılasının bulunması halinde, örneğin önceki bir defalığına müzik çalma eyleminden bir ay sonra bir defa telefonla aramak gibi, ısrar oluşmayabilir.³⁰

İsrarın ön şartı, kişinin karşı yönde oluşan iradesine bilinçli bir aykırılık teşkil eden davranışların yapılması veya karşı tarafın arzusuna kayıtsızlık ve onun menfaatlerini ihlal eden davranışları tekrarlamaktır. Yasaklanan davranışlar çok uzun olmayan zaman aralıklarıyla tekrarlandığında ve aralarında amaç birliği olduğunda ısrarla gerçekleştirildikleri kabul edilir.³¹ Burada, davranışların birden fazla gerçekleştirilmesi şart olmakla birlikte, en

---

yerine yazılı şekilde hüküm kurulması ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2009/13780, K. 2010/17821, 02.06.2010) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2009-13780.htm> (04.04.2019)

²⁸ “Sanığın olay gecesi Fatma T. ile haberleşmek için Fatma T.’nin annesi olan katılanın cep telefonuna saat 23.59 ile 11.03 arasında 32 kez SMS göndermek suretiyle yüklenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlediği halde, yasal ve yeterli olmayan gerekçelerle beraat kararı verilmesi ...” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/28447, K. 2013/883, 21.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4079.

²⁹ “Katılanlardan Aydın’ın ağabeyi, Habibe’nin ise kayınbiraderi Osman ile evli olan sanık Özlem’in, eşiyile aralarındaki ailevi sorunlar konusunda yardımcı olmaları amacıyla katılanları aradığına ancak kendisi ile konuşmayarak telefonu kapattıklarına dair savunmasına dayanılarak beraatine karar verilmiş ise de; katılanların iddialarına ve getirilen telefon kayıtlarına göre, sanığın katılan Aydın’ın kullandığı cep telefonunu 25.08.2005 tarihinde 5 kez, 27.08.2005 tarihinde 15 kez, katılan Habibe’nin telefonunu ise 25.08.2005 tarihinde 3 kez, 26.08.2005 tarihinde 1 kez, 27.08.2005 tarihinde 3 kez, 28.08.2005 tarihinde 2 kez ve 04.09.2005 tarihinde 7 kez aradığı ve her iki katılana yönelik aramaların günün değişik saatlerinde ve sık aralıklarla gerçekleştiği, çoğu aramalarda taraflar arasında hiç görüşme yapılmadığı, bazı aramalarda ise çok kısa süreli görüşmelerin gerçekleştiği, katılanların kendisi ile görüşmek istemedikleri için telefonu kapattıklarını kabul eden sanığın ısrarla aramaya devam etmek suretiyle kişilerin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla hareket ettiği ve atılı suçun unsurlarının oluştuğu gözetilerek cezalandırılmasına karar verilmesi gerekirken; yazılı şekilde beraatine karar verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2008/28340, K. 2009/29945, 22.06.2009) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2008-28340.htm> (04.04.2019)

³⁰ **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4069.

³¹ “Müştekinin mücerret beyanı dışında, sanığın tehdit sözü sarf ettiği konusunda delil bulunmadığı halde, mahkemenin kabulüne göre de sanığın müştekiyi 1 ay zarfında 80 defa araması müştekiyi rahatsız edici nitelikte bulunmuş olmasına göre eylemin bu haliyle TCK’nun 547. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekeceği gözetilmeden yazılı şekilde unsurları bulunmayan sair tehdit suçundan hüküm tesisi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2002/9624, K. 2003/11926, 09.10.2003) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2002-9624.htm> (04.04.2019)

az kaç kez tekrarlanması gerektiğine ilişkin bir sayı belirlemek mümkün değildir. Zira mağdurun ilk hareketten duyduğu rahatsızlığı dile getirip, faili hareketin tekrarından men ettiği hallerde, aynı veya benzer davranışın ikinci defa tekrarlanması ısrar unsurunu oluşturabilir. Örneğin, rahatsız etmek amacıyla yüksek sesle müzik çalan faile, mağdurun rahatsız olduğunu ifade etmesine rağmen failin bu hareketine devam etmesi durumunda ısrar gerçekleşmiş olur.³² Buna karşın başka bir olayda, üçüncü veya beşinci davranış ancak ısrar olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle hareketlerin sayısı ve tekrarlanma sıklığına ilişkin genel geçer bir rakam belirlemek yerine, her somut olay kendi bağlamında değerlendirilerek ısrarın varlığı tespit edilmelidir.³³

Seçimlik hareketlerin ısrarla gerçekleştirilmesinin arandığı bu suç tipinde ısrarın, suçu mütemadi bir suç haline getirip getirmediği doktrinde tartışma konusudur. Bir görüşteki yazarlar, davranışın ısrarla gerçekleştirilmesinin bu suçu mütemadi bir suç haline getirdiğini savunurken;³⁴ diğer görüşteki yazarlar, ısrarın bu suçu her zaman mütemadi bir suç haline getirmeyeceğini ileri sürmektedir.³⁵ Doktrinde kabul edildiği üzere mütemadi suç, hareketten doğan neticenin derhal sona ermeyip, bir süre devam ettiği suç olarak tanımlanmaktadır.³⁶ Buna göre, mütemadi suçta ihlal kesintisiz olup, hareket ve netice kesilmemekte; aynı ve tek bir netice devam etmektedir.³⁷ Eğer kesinti meydana gelmişse normun ihlali ve suç sona erer. Kesintiden sonra, kanunda öngörülen hareketlerin icrasına yeniden başlanırsa, bu ikinci hareket ilk suçun icrasına devam edildiğini değil, yeni bir ihlalin başladığını gösterir.³⁸ Bu açıdan mütemadi suçta hareketlerin birleşmesine rağmen, tek ihlal olduğundan ortada tek suç vardır.³⁹

³² Gülşen, s. 11.

³³ Ekici Şahin, "Huzur ve Sükûnunu", s. 40.

³⁴ Parlar – Hatipoğlu, s. 1935; Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4069; Yenerer Çakmut, s. 72; Gülşen, s. 14. "TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun temadi eden suç olduğu gözetilmeden, zincirleme suç hükümleri yerine, suçta sürüklenen çocuğun eylemlerinin iki ayrı suç olduğu kabul edilerek, fazla ceza tayin edilmesi ..." (Yargıtay 4. CD. E. 2013/2444, K. 2013/18762, 13.06.2013) Aktaran: Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4076.

³⁵ Kocasakal, s. 135; Ekici Şahin, "Huzur ve Sükûnunu", s. 35.

³⁶ Türkan Yalçın Sancar, Mütessesil Suç, B. 1, Ankara 1995, s. 30.

³⁷ Yalçın Sancar, s. 31.

³⁸ Ekici Şahin, "Huzur ve Sükûnunu", s. 36.

³⁹ Yalçın Sancar, s. 32.

Kanaatimizce bu özellikleri itibariyle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut veren hareketler, özelliğine göre ani biçimde gerçekleştirilebileceği gibi kesintisiz biçimde de gerçekleştirilebilir. Tamamlanması için seçimlik hareketlerde ısrarın gerçekleşmesinin arandığı bu suçta, birden çok kere telefon etmek, elektronik mail göndermek, kapının önüne çöp koymak gibi davranışlar nitelikleri itibariyle mütemadi bir şekilde gerçekleştirilemez ve bu davranışların fail tarafından birden çok kere gerçekleştirilmesi gerekir. Ancak müzik dinleyerek gürültü yapmak şeklindeki davranış, niteliği gereği belli bir zaman dilimi içinde devam etmelidir. Ancak bu hareketlerde kesinti gerçekleşse dahi ısrarın oluşabilmesi için, araya uzun bir zaman aralığı girmeksizin bu davranışların tekrarlanması gerekir. Öğretide, seçimlik hareketlerde aranan ısrarın mütemadiliği değil, itiyadı ifade ettiği ve seçimlik hareketin türüne göre temadinin tartışılabileceğini savunan görüşe⁴⁰ katılıyoruz.

3. Telefon Etmek

Telefon etmek, birini telefonla aramak ve bir şey söylemek olarak tanımlanmaktadır.⁴¹ Bir kimsenin diğer bir kişiyi telefonla araması sabit hattan, cep telefonu veya araç telefonundan veya internet üzerinden ücretli ya da ücretsiz biçimde olabilir.⁴² Telefon etme seçimlik hareketi açısından belirleyici olan, failin kullandığı araç değil; mağdurla sabit, mobil veya araç telefonlarından biri aracılığıyla iletişim kurulmaya çalışılmasıdır. Failin kullandığı araç, teknik anlamda bir telefon olmasa bile, mağdurun kullandığı aracın mutlaka sesli veya hem sesli hem de görüntülü iletişim kurulmasını sağlayan ve teknik anlamda telefon olarak nitelendirilebilen bir araç olması gerekir.

Telefonla arandığında mutlaka karşı tarafla konuşmak gerekli değildir. Sadece çağrı yapmak,⁴³ açıldıktan sonra telefonu kapatmak,⁴⁴ telefonda karşı

⁴⁰ Kocasakal, s. 136-137.

⁴¹ Bkz. <http://www.tdk.gov.tr/> (04.04.2019)

⁴² Yenerer Çakmut, s. 54.

⁴³ “Şikâyetçinin aşamalarındaki iddiaları ve bu iddiaları doğrulayan Turkcell HTS raporuna göre; sanığın aboneliği olduğu cep telefonundan şikâyetçiye ait cep telefonunu birçok kez arayarak çaldırıp kapatmak suretiyle üzerine atılı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlediği sabit olduğu halde, dosyada mevcut delillere neden itibar edilmediği de açıklanmadan yazılı şekilde beraatine karar verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E.

tarafa başka bir ses veya müzik dinletmek suçun oluşmasına vücut verebilecektir. Konuşmanın suç içeriği taşımaya da gerek yoktur.⁴⁵

Mağdura mesaj gönderilmesi, telefon etmek seçimlik hareketi içinde nitelendirilemez.⁴⁶ Ancak mesajın içeriğinde hakaret, tehdit veya cinsel taciz niteliğinde bir ifade yoksa⁴⁷ ve sırf kişinin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla,⁴⁸ örneğin, boş mesaj veya failin kendi fotoğrafını göndermesi söz konusuysa, diğer seçimlik hareket olan “hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması” söz konusu olabilecektir.⁴⁹ Doğrudan belirli bir kişiye gönderilmeyen, sosyal ağ paylaşımı çerçevesinde genele hitap eden Twitter

---

2008/33430, K. 2009/39858, 26.10.2009) Erişim:
<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2008-33430.htm> (04.04.2019)

⁴⁴ “Müştekinin ev telefonunu birçok kez arayıp bir şey söylemeden kapatmak suretiyle rahatsız ettiği PTT tespit tutanağı, müşteki ve eşinin anlatımları ile kanıtlanan sanığın eyleminin TCK’nın 547. maddesine uyan itidal ve muvazene dışı harekette bulunmak suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi ...” (Yargıtay 5. CD. E. 2003/450, K. 2003/1533, 27.03.2003) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-2003-450.htm> (04.04.2019)

⁴⁵ Yenerer Çakmut, s. 55.

⁴⁶ Aksi yöndeki görüş için bkz. Kocasakal, s. 119.

⁴⁷ “Aralarında hukuki uyumsuzluk bulunan ve üyesi bulunduğu Aksin Konut Yapı Kooperatifi’nin avukatı olarak görev yapan katilani cep telefonuyla ısrarla arayarak 15.09.2005 tarihinde ‘Dosyanı yapturdım, Allah bana yaptıklarının bin katını size versin.’ 16.09.2005 günü saat 21.06, 21.15, 21.29, 21.42 ve 22.06’da sırasıyla ‘Fakirlere vereceğimiz evleri bile verdirmedi, bunun hesabını nasıl vereceksin merak ediyorum.’, ‘Davaları kaybetse bile evlerimi vereceğim dediğini unuttun, kazandığımı vermedin, seni de Allah’a havale ediyorum.’, ‘R.Ç. öldü, S.A.Ö. battı, sen şeker hastası oldun. T. karısını bıraktı. Ders almadınız.’, ‘Allah’a binlerce şükür alacaktım, A.Y. paramı inkâr etti, yine de batmadım, çok şükür borçlarımı ödeyecek durumdayım.’ ve ‘Binaya astığım yazıdan sonra çocuklarına nasıl dürüst ol, yalan söyleme diyecekler, merak ediyorum.’ mesajlarını yazan sanığın eyleminin TCY’nin 123. maddesinde düzenlenen ‘kişilerin huzur ve sükûnunu bozma’ suçunu oluşturup oluşturmadığı tartışılmadan yazılı şekilde yasal olmayan gerekçelerle beraat kararı verilmesi ...” (Yargıtay 4 CD. 8109-3670, 09.03.2010) Aktaran: Parlar – Hatipoğlu, s. 1936.

⁴⁸ “Sanığın, yaşamın olağan akışına göre, bir konudaki meramını bir veya iki kez mesaj göndermekle belirteceği yerde, aynı anlamdaki mesajları gereksiz ve rahatsız edici biçimde, 3,5 saat içinde 4 kez katilana göndermesi biçimindeki eyleminin TCK 123. maddenin gerekçesinde belirtildiği üzere, ‘ruhsal sükûn içinde yaşama hakkını’ ihlal ettiği gözetilmeden, yasal olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi ...” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/17641, K. 2013/1355, 24.01.2013) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-2012-17641.htm> (04.04.2019)

⁴⁹ Ekici Şahin, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 30. Boş mesaj atmak veya başka bir suç oluşturmayacak şekilde mesaj veya resim atmanın telefon etme seçimlik hareketine dahil olduğu görüşü için bkz. Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4066.

ve Facebook gibi iletişim uygulamalarının telefon yolu ile kullanılması telefon etme seçimlik hareketi kapsamında değildir.⁵⁰

Telefonla arayanların kimler olduğu, mağdurun talebi ve telefonunun takibe alınması ile GSM operatörlerine müracaat üzerine sorularak öğrenilebilir. Ayrıca mağdurun başvurusu ve talebi ile telefon tespiti alınarak da arayanların kim olduğuna ulaşmak mümkündür.⁵¹ Failin telefon kayıtlarının incelenmesinin, 5271 sayılı CMK m. 135/8 kapsamındaki katalog suçlar arasında kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun bulunmaması nedeniyle mümkün olmadığı ifade edilebilse de,⁵² CMK'nın 135/6. maddesinde düzenlenen telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti tedbirinin katalog suçlarla sınırlı olmadığı, iletişimin tespiti tedbirinde iletişimin içeriğine müdahale etmeden iletişim araçlarının diğer iletişim araçlarıyla kurduğu iletişime ilişkin arama, aranma, yer bilgisi ve kimlik bilgilerinin tespit edilmesi ile yetinildiği, bu açıdan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluşup oluşmadığının saptanmasında telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti tedbirine

⁵⁰ Kocasakal, s. 120.

⁵¹ Ancak Yargıtay uygulamasında, şüpheli ve sanık haricindeki kimselerin telefon kayıtlarının tespiti CMK m. 135'teki iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması yoluyla değil; CMK m. 160 ve 161'de Cumhuriyet savcısına tanınan genel yetkiler çerçevesinde gerçekleştirilebilir. "İncelenen somut olayda, yakınının 05.12.2005 ve 19.12.2005 tarihli dilekçelerde, kendisine karşı gerçekleştirilen telefonla tehdit ve hakaret suçlarının faillerinin belirlenebilmesi için ev ve cep telefonu ile belirttiği tarihlerde yaptığı görüşme kayıtlarının incelenmesini ve telefonun dinlenmesini istediği anlaşılmaktadır. Cumhuriyet Savcısınca ilgili telekom kurumuna gönderilen tespit yapılmasına ilişkin isteğin yerine getirilmediği, bunun üzerine Cumhuriyet Savcısının CMK'nın 135. maddesi uyarınca bir karar verilmesi için sulh ceza mahkemesine başvurduğu ancak yetkili hakim soruşturulan suçun anılan yasa maddesinin 6-a fıkrasında sayılanlar arasında bulunmadığı gerekçesiyle isteğin reddine karar verdiği görülmektedir. Sulh ceza hakiminin verdiği kararın gerekçesi doğru olmamakla birlikte ulaşılan sonuç isabetlidir. Gerçekten de iletişimin tespiti tedbiri, CMK'nın 135/6 maddesindeki sınırlamaya bağlı olmaksızın tüm suçlar açısından uygulanabilir. Ancak bu tedbire sadece şüpheli veya sanık için başvurulabilir. Yakınının veya suçtan zarar görenin iletişimin tespitini, kimliği belirtilen yöntem sonucu belirlenebilecek şüpheli veya sanık için aleyhe kanıt oluşturacak sonuca ulaşılsa bile 135. madde kapsamında değil, Cumhuriyet Savcısının 160 ve 161. maddelerde yer alan genel soruşturma ve kanıt toplama yetkisi çerçevesinde değerlendirmek isabetli olacaktır. İtirazı inceleyen merciin verdiği ret kararı da sonuç itibarıyla doğru olduğundan hukuka uygundur ..." (Yargıtay 4. CD. 4669-17007, 29.11.2006) Aktaran: **Osman Yaşar**, Yeni İçtihatlarla Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, C. 2, B. 5, Ankara 2011, s. 1410.

⁵² Şen, s. 521.

başvurulabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Yargı uygulamasında da, telefonla yapılan görüşmelere ilişkin detayların ve telefonla yapılan bağlantıların kimlerle ne zaman gerçekleştirildiğinin belirlenmesi anlamındaki tespitin katalog suçlarla sınırlı olmadığı ve dolayısıyla tespite ilişkin hükmün 8. fıkra kapsamı dışında kalan suçlarda da uygulanabileceğine⁵³ karar verildiği görülmektedir.⁵⁴

4. Gürültü Yapmak

Suçu oluşturan diğer seçimlik hareket, ısrarla gürültü yapılmasıdır.⁵⁵ Akustik kirlilik olarak da adlandırılan gürültü, rahatsız edici ses veya alıcı tarafından tahammül edilemeyen ve istenmeyen ses olarak, başka bir ifadeyle de istenmeyen seslerin oluşturduğu akustik bir olgu olarak tanımlanabilir.⁵⁶

Gürültü yapılması, normal yaşam koşulları içindeki ses yoğunluğunun üstünde, insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve onu rahatsız eden nitelikteki seslerin çıkartılmasıdır. Gürültü kavramı içine ritmik olanların yanında ritmik olmayan sesler de girer. Nitekim failin, kiracısını çıkartmak

⁵³ “Kız kaçırma olayından dolayı Eyüp Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 2005/13433 sayılı soruşturması sırasında şüphelinin kullandığı cep telefonu ile ilgili iletişimin tespiti talebi üzerine, soruşturma konusu suçun 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 135/6 maddesinde sayılan suçlardan olmadığından bahisle reddine dair Eyüp Sulh Ceza Mahkemesi’nin ... kararına vaki itirazın keza reddine ilişkin Eyüp 3. Asliye Ceza Mahkemesi’nin ... kararın ... kanun yararına bozmaya atfen ... gereği düşünüldü ... CMK’nın 135. maddesinin 6. fıkrasında bu madde kapsamında ‘dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine’ ilişkin hükümlerin fıkroda sayılan katalog suçlarla ilgili olarak uygulanabileceği öngörülmüştür. Soruşturma evresinde şüphelinin kullandığı telefonuyla yaptığı görüşmelere ilişkin detay bilgilerinin, yani telefonla yapılan bağlantıların kimlerle ve ne zaman yapıldığının belirlenmesi anlamına gelen ‘tespit’ yukarıda belirtilen CMK’nın 135. maddesinin 6. fıkrası kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu nedenle hangi suça ilişkin olursa olsun, şüpheliye ait telefonda kimlerle ne zaman görüşüldüğüne dair ‘tespit’ CMK’nın 135/1 maddesi uyarınca hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde cumhuriyet savcısının kararıyla mümkün olacaktır ...” (Yargıtay 5. CD. 14969/20489, 03.10.2005) Aktaran: **Yaşar**, s. 1412.

⁵⁴ **Yenerer Çakmut**, s. 57. Aynı yönde görüş için bkz. **Yaşar**, s. 1359; **Gülşen**, s. 9, dn. 16.

⁵⁵ Gürültü yapma hareketi, telefon etme hareketinden farklı yapısal özellikler taşıdığından ısrar kapsamında en az iki defa tekrarını aramanın gerekli olmadığı, bu açıdan tek sefer olmakla birlikte uzun sayılacak gürültünün maddi unsura vücut verebileceği ifade edilmiştir. Bkz. **Kocasakal**, s. 123. Kanaatimizce, ısrar unsuru bütün seçimlik hareketler bakımından ortak bir unsur olarak arandığından, gürültü hareketinin de birden çok defa gerçekleştirilmesi aranmalıdır.

⁵⁶ **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1934.

için huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla kalorifer borularına ısrarla vurması, sürekli yüksek sesle müzik dinlenmesi, davul çalınması, fazla ses çıkaran sifonun açık bırakılması, evde devamlı parti yapılması, araba kornasına devamlı basılması,⁵⁷ evde sürekli tamir yaptırılması, çığırkanlık yapılması,⁵⁸ sivri topuklu terlik giyilmesi,⁵⁹ matkap kullanılması bu durumlara örnek gösterilebilir.⁶⁰

Gürültü yapılırken, mekanik veya elektronik her türlü araç gereçten yararlanılabilir. Bizzat yüksek sesle şarkı söylenerek gürültü yapılabileceği gibi kuş, köpek gibi hayvanlar araç olarak kullanılabilir.⁶¹ Gürültü yapılan yerin mutlaka ev olmasına da gerek yoktur. İş yerinde, sokakta, bahçede, hatta piknik yapılan yerde dahi kişilerin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla gürültü yapılması bu kapsamdadır.⁶²

5. Hukuka Aykırı Başka Bir Davranışta Bulunmak

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu için öngörülen son seçimlik hareket ise, hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulmasıdır. Bu hareket, çok farklı biçimlerde ortaya çıkabilecek niteliktedir.

Yargı kararları incelendiğinde; mağdurun sokakta yaya olarak veya araçla takip edilmesi,⁶³ araçla selektör yapılması,⁶⁴ mağdurun penceresine

---

⁵⁷ “Oluş ve kabule göre, sevk ve idaresindeki otomobiliyle gece vakti, müşterilerin evinin önünde durarak far yakıp söndüren ve korna çalmak suretiyle de müşterilerin huzur ve rahatlarını ihlal eden sanığın eylemi sabit olup TCK'nın 547. maddesinde yazılı suç oluşturduğundan ... yazılı şekilde beraat kararı verilmesi ...” (Yargıtay 5. CD. E. 1991/3210, K. 1992/4292, 16.10.1991) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-1991-3210.htm> (04.04.2019)

⁵⁸ “Sanıkların Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde, mensubu oldukları otobüs firmasına ait biletleri satmak amacıyla çığırkanlık yapmak şeklinde tezahür eden eyleminde atılı suçun yasal unsurlarının oluşmadığı, koşulları saptandığında TCK'nın 547. maddesinin nazara alınabileceği gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2002/7582, K. 2002/5853, 05.04.2002) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2002-7582.htm> (04.04.2019)

⁵⁹ **Hafizoğulları – Özen**, Kişilere Karşı, s. 227.

⁶⁰ **Yenerer Çakmut**, s. 58.

⁶¹ **Gülşen**, s. 9.

⁶² **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 30.

⁶³ “Oluş ve kabule göre, sanığın kullanmakta olduğu aracı ile yolda gördüğü müştekiyi bir süre takip etmek suretiyle huzurunu bozduğu, edep ve nezahat hislerini rencide edecek bir davranışta bulunmadığı anlaşılmasına göre eylemine uyan TCK'nın 547. maddesi yerine yazılı madde ile hüküm tesisi ...” (Yargıtay 5. CD. E. 1991/599, K. 1991/795, 19.02.1991) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-1991-599.htm> (04.04.2019)

ışık veya ayna tutulması, uzaktan gözetlenmesi,⁶⁵ camına taş atılması,⁶⁶ ziline basılıp kaçılması, evine fare, yılan veya böcek bırakılması, sahip olunan hayvanların gübrelere bırakılması,⁶⁷ geceleri balkonda mangal yakıp dumanın mağdurun evine dolmasına neden olunması gibi davranışlar bu seçimler hareketine vücut verebilecektir.⁶⁸

Bunların dışında, tuvaletten mağdurun gözetlenmesi,⁶⁹ çakmak yakılması, önünde giden aracın şoförünü rahatsız etmek amacıyla sürekli

⁶⁴ “Olay tarihinde, sanığın yönetimindeki araçla, şehir merkezinde, katılanın idaresindeki aracı bir süre takip etmesi, takip sırasında katılanın yönetimindeki aracın yanına geçip, katılan ve yanındaki arkadaşına, kendi aracında bulunan arkadaşlarıyla birlikte gülmeleri, katılan hızını azalttığına kendisinin de aracın hızını azaltması, katılana selektör yapıp yanına geçmesi, katılanın polis merkezinin bulunduğu tarafa dönmesi üzerine takibi bırakması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın gerçekleşen eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 123/1. maddesinde tanımlanan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı gerekçelerle sanığın trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi ...” (Yargıtay 12. CD. E. 2011/5602, K. 2011/3661, 25.10.2011) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12cd-2011-5602.htm> (04.04.2019)

⁶⁵ “Oluşa ve tanık Hatice Dikbaş’ın anlatımından, sanığın katılanın avlu duvarı üzerine çıkıp, eve bakmaktan ibaret eyleminin TCK’nın 547. maddesinde öngörülen suç oluşturacağı düşünülmeden, anılan yasanın 193/2. maddesiyle hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. E. 1993/8133, K. 1993/8769, 14.12.1993) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1993-8133.htm> (04.04.2019)

⁶⁶ “Sanık İ.Y’nin yakınan F.Ş’nin camına taş atarak uyarmadan ibaret eyleminin TCK’nın 547. maddesine uyan suç oluşturup oluşturmadığı tartışılmadan hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. E. 1997/3575, K. 1997/4929, 09.06.1997) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1997-3575.htm> (04.04.2019)

⁶⁷ “Mahkemece hükme esas alınan 24.08.2005 tarihli tutanakta bilgisine başvurulmuş ve her iki tarafın da komşusu olduğu anlaşıl原因 Mehmet Sancaktar’ın savunmayı doğrular tarzındaki anlatımı ve olay yerindeki maddi bulgular karşısında Mehmet Sancaktar ve tutanak mümzileri tanık sıfatıyla dinlenmeden ve sanığın hayvanlarını bağlayıp gübrelere bıraktığı iddia edilen yerler ile boru takmak suretiyle su döktüğü yer belirlenip bu durumun müdahilin huzur ve sükûnunu bozucu nitelikte olup olmadığı mahallinde yapılacak keşifle saptanmadan eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi ...” (Yargıtay 2. CD. 689-4663, 02.04.2007) Aktaran: **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1937-1938.

⁶⁸ **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 31.

⁶⁹ “Sanığın izinsiz olarak girdiği ve yakınanın tuvalet penceresinden içeriye baktığı yerin mahalle camiine ait herkese açık avlu bulunduğu keşifle belirlenmiş bulunmasına göre, girilen bu yerin ne suretle konut eklentisi sayıldığı açıklanmadan ve eylemin TCK’nın 547. maddesine uyup uymadığı tartışılmadan, salt bilirkişi düşüncesine dayanılarak hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. E. 1992/3815, K. 1992/4614, 23.06.1992) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1992-3815.htm> (04.04.2019). “Sanığın, evinin avlusunda bulunan tuvalete giren mağdureyi tuvalet duvarındaki delikten hiçbir söz sarf etmeden gözetlemekten ibaret eyleminin TCK’nın 547. maddesine uyan itidal ve muvazene harici hareket niteliğinde kaldığı gözetilmeden yazılı şekilde sarkıntılık suçundan hüküm

uzun farların yakılması,⁷⁰ halı çırpılması, mağdurun görüntülerinin kameraya alınması,⁷¹ pencere camının tıklatılması,⁷² kapı önünden geçen kimseye su dökülmesi, mağdurun adının sürekli söylenerek rahatsız edilmesi,⁷³ evin penceresinden içeri bakılması,⁷⁴ yurtdışından gelen turistlere belli otellere yönlendirmeleri için ısrarda bulunulması,⁷⁵ bahçeye komşuyu rahatsız edecek nitelikte çöpler dökülmesi,⁷⁶ kapının dinlenmesi, lazer ışık tutulması,⁷⁷

---

kurulması ...” (Yargıtay 5. CD. E. 2001/4554, K. 2002/2049, 01.04.2002) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-2001-4554.htm> (04.04.2019)

⁷⁰ **Özbek – Kanbur – Doğan – Bacaksız – Tepe**, s. 444.

⁷¹ “*Sanığın ısrarlı şekilde ve değişik zaman dilimlerinde, kamera ile katılanın görüntülerini çekmesi şeklindeki eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 123. maddesinde tanımlanan suç oluşturacağı, hukuki durumun buna göre değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeyerek yazılı şekilde beraatine karar verilmesi ...*” (Yargıtay 12. CD. E. 2011/20055, K. 2012/5809, 01.03.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/12cd-2011-20055.htm> (04.04.2019)

⁷² “*Yol üzerinde bulunan evin, pencere camını tıklatmaktan ibaret olan sanığın eyleminin TCK’nın 547. maddesine uygun, itidal ve muvazene dışı hareket suçunu oluşturduğu gözetilmeden ayrıca mesken masuniyetini ihlale teşebbüs suçundan da hükümlülüğüne karar verilmesi ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 1982/345, K. 1982/794, 09.02.1982) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1982-345.htm> (04.04.2019)

⁷³ “*Sanığın olay gecesi mağdurenin yatak odası penceresi yanına gelerek itip açması ve ‘Filiz’ diyerek ismen çağırmasından ibaret eyleminin, mağdurenin iffetine dokunacak bir söz sarf edilmemesi itibarıyla TCK’nın 547. maddesine uygun suç oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde söz atmadan hüküm tesisi ...*” (Yargıtay 5. CD. E. 1992/4098, K. 1993/108, 21.01.1993) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-1992-4098.htm> (04.04.2019)

⁷⁴ “*25.11.1990 tarihli olayda ise sanıklar Asım Şakar ve Ergün Güneş’in, müşterilerin evinin etrafında dolaşıp pencereden içeriye bakmalarının TCK’nın 547. maddesine uyar nitelikte olup olmadığı tartışılmadan cezanın 80. madde ile artırılması ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 1991/6877, K. 1991/7699, 10.12.1991) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1991-6877.htm> (04.04.2019)

⁷⁵ “*Tüm dosya kapsamına göre, sanıkların Atatürk Havalimanı dış hatlar terminalinde yurtdışından gelen yolcuları, satış temsilcisi olarak çalıştıkları şirketlere ait otellere yönlendirmek şeklindeki eylemlerinin TCK’nın 547. maddesi kapsamında olduğu ...*” (Yargıtay CGK. E. 2006/7-156, K. 2006/151, 06.06.2006) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/cgk-2006-7-156.htm> (04.04.2019)

⁷⁶ **Gülşen**, s. 10.

⁷⁷ “*Mahkemeye sanığın, mağdureye sakız vermek isteyerek diyalog kurmaya çalıştığı, mağdurenin kendisi ile konuşmaması üzerine evlerinin mutfak camına değişik zamanlarda ısrarla taş, kar topu attığı ve lazer ışığı tuttuğu oluşa uygun şekilde kabul edildiği halde, sanığın eylemlerinin 5237 sayılı TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin ... karar verilmesi ...*” (Yargıtay 14. CD. E. 2011/19260, K. 2012/5268, 09.05.2012) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4091.

mağdurun arzusu hilafına onun adına bağışlamada bulunulması,⁷⁸ mektup, telgraf, faks, internet vb. iletişim araçlarıyla kişilerin rahatsız edilmesi⁷⁹ gibi hareketler söz konusu seçimlik hareketin kapsamındadır.

Hukuki konu kısmında açıklandığı üzere, her ne kadar bu suçla kişinin iç barışı, huzur ve sükûnu korunmak istense de; söz konusu seçimlik hareketle ceza müeyyidesine başvurulması hukuk güvenliği ve kanunilik ilkesi açısından eleştiri konusudur. Zira kanun koyucu ceza normlarını oluştururken hangi fiillerin suç olduğunu ve cezasının ne olacağını açıkça belirlemelidir. Yasaklanan davranışlar yeterince açık bir biçimde belirtilmediğinde, normun muhatapları normun içeriğini bilme olanağına sahip olamayacağından; davranışlarını hukuka uygunluk sınırları içinde kalarak yönlendiremezler. Bu açıdan bakıldığında, TCK m. 123'te yer alan "hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması" seçimlik hareketi, sınırları belli olmayan, cezalandırılan davranışların alanını belirsiz biçimde genişleten ve kanunilik ilkesi açısından son derece sakıncalı bir düzenlemedir.⁸⁰ Bu durum, uygulamada komşuluk hukukuna aykırılık teşkil eden ve özel hukuk yöntemleriyle çözümlenebilecek uyuşmazlıkların dahi ceza hukuku alanına dahil edilmesi riskini ortaya çıkaracaktır.⁸¹ Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundaki söz konusu seçimlik hareketin Anayasa'nın 2 ve 38. maddelerine aykırı olduğu iddiasıyla iptalinin istendiği davada, Anayasa Mahkemesi'nin hükmün suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmediği, normun koruduğu hukuki değer dikkate alındığında kanun koyucunun bu hareketleri tek tek saymasının mümkün olmadığı ve fiilin farklı hareketlerle işlenebilir olmasının belirlilik ilkesini ihlal etmediği

⁷⁸ "Sanığın aynı işyerinde çalıştığı ve ilgi duyduğu katılana, aralarında bir yakınlık varmış izlenimi yaratan, günlük yaşamına ilişkin detaylar içeren pek çok elektronik postayı, katılanın ve işyeri yönetiminin uyarısına rağmen, ısrarla iletmediği, yine katılanın rızası dışında onun adına vakıflara bağışta bulunup dekontlarını ona gönderdiğinin anlaşılması karşısında, sanığın eylemlerinin kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yasal ve yerinde olmayan gerekçe ile beraat kararı verilmesi ..." (Yargıtay 4. CD. E. 2012/30048, K. 2013/853, 21.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4068, dn. 2465.

⁷⁹ **Hafizoğulları – Özen**, Kişilere Karşı, s. 227.

⁸⁰ Suçta ve cezada kanunilik ilkesinin alt unsurlarından olan suçta ve cezada belirlilik için bkz. **Nur Centel – Hamide Zafer – Özlem Çakmut**, Türk Ceza Hukukuna Giriş, B. 10, İstanbul 2017, s. 56.

⁸¹ **Ekici Şahin**, "Huzur ve Sükûnunu", s. 31. Benzer yönde eleştiriler için bkz. **Kocasakal**, s. 123-124; **Şen**, s. 520; **Fahri Gökçen Taner**, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, B. 1, Ankara 2013, s. 373.

yönündeki gerekçesiyle iptal istemini reddetmesi kanaatimizce isabetli olmamıştır.⁸²

B. HUKUKA AYKIRILIK

Fiil ile hukuk düzeni arasında bir çelişme söz konusu olduğunda hukuka aykırı fiilden bahsedilir.⁸³ Suçun unsurları konusunda benimsenen görüşlere göre değişmekle birlikte,⁸⁴ hukuka aykırılık, tipik fiilde hukuka uygunluk

⁸² “8. İtiraz konusu kuralla, sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla hukuka aykırı bir davranışta bulunulması, "kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu" şeklinde düzenlenerek yaptırma bağlanmaktadır. Kuralın yer aldığı maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere maddeyle, kişilerin huzur ve sükûnlarının bozulması hususunda gösterilen çabalar cezalandırılmaktadır. Bu bağlamda kuralla korunan hukuki değer, insanın huzurlu, sakin ve sağlıklı bir ortamda yaşama hakkıdır. 9. Kanun koyucunun itiraz konusu kuralla, sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla maddede belirtilen eylemlerin yanı sıra aynı maksatla hukuka aykırı başka eylemlerde bulunulması hallerinde de ceza yaptırımı öngörmek suretiyle kişilerin huzurlu bir ortamda, rahatsız edilmeden, huzur ve sükûn içinde yaşamlarını ve faaliyetlerini sürdürmesini sağlamayı amaçladığı anlaşılmaktadır. Maddede huzur ve sükûnu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması şeklinde davranışlar sayıldıktan sonra aynı maksatla yapılan hukuka aykırı diğer davranışların da bu suçu oluşturacağı kabul edilmesinin, hukuki belirsizliğe yol açacağı söylenemez. Zira kanun metni bir bütün olarak değerlendirildiğinde ve maddeyle korunmak istenen hukuki yarar da göz önüne alındığında, itiraz konusu kuralın huzur ve sükûnu bozucu nitelik taşıyan hukuk düzenine aykırı davranışları ifade ettiği anlaşılmaktadır. Suç olarak düzenlenen fiilin, farklı hareket biçimleriyle işlenebilir olması, belirsiz olduğu anlamına gelmez. Dolayısıyla itiraz konusu kuralın "belirlilik" ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır. 10. Öte yandan, bir kimsenin sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla yapılacak "hukuka aykırı davranışlar" çok farklı şekillerde ortaya çıkabileceğinden bu kavrama giren tüm davranışların kanun koyucu tarafından önceden belirlenmesi ve tek tek sayılması zorunluluğundan söz edilemez. Kanun'un, hangi eylemin suç teşkil ettiğinin ve bu eyleme bağlanan yaptırımın ne olduğunun, belli bir açıklık ve kesinlikte öngörülebilmesine imkân verecek şekilde kaleme alınmış olması, kanunilik ilkesinin sağlanması bakımından yeterlidir. Yukarıda açıklandığı üzere, itiraz konusu kuralla, Kanun'da sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla hukuka aykırı bir davranışta bulunulması hali suç olarak düzenlenerek buna ilişkin yaptırım da belirlenmiş olduğundan, kuralın suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır. 11. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.” (Anayasa Mahkemesi, E. 2016/44, K. 2016/153, 07.09.2016). Bkz. R.G., 11.10.2016, S. 29854.

⁸³ **Tuğrul Katoğlu**, Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, B. 1, Ankara 2003, s. 19.

⁸⁴ Suçun unsurları ve ayırımı konusunda bkz. **Katoğlu**, s. 127 vd.; **Toroslu**, s. 106 vd.; **Zeki Hafizoğulları – Muharrem Özen**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 8, Ankara 2015, s. 163 vd.; **Timur Demirbaş**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 6, Ankara 2009, s. 194 vd.; **Centel – Zafer – Çakmut**, s. 212 vd.; **Mehmet Emin Artuk – Ahmet Gökcen – Ahmet Caner Yenidünya**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 9, Ankara 2015, s. 201 vd.

nedenlerinin bulunmamasını ve bu sayede fiilin hukuk düzeni ile çatışma içinde olmasını ifade eder.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından TCK m. 26/2'de düzenlenmiş olan ilgilinin rızası bir hukuka uygunluk nedenidir. Rıza, rıza gösterme ehliyet ve yetkisine sahip olan kişinin, üzerindeki tasarruf yetkisi hukuk düzeni tarafından kendisine bırakılmış bir hukuksal değerine karşı gerçekleştirilen ve söz konusu hukuksal değeri tehlikeye düşüren veya zarara uğratan bir fiili kabul etmesi, onaylamasıdır.⁸⁵ Geçerli bir rıza için üzerinde tasarruf edilebilecek bir hukuksal değer olmalı, ilgilinin rıza gösterme ehliyeti bulunmalı, rıza özgür ve sağlıklı bir iradeye dayanmalı ve ilgili rızasını açıklamalıdır.⁸⁶ Kişi; iç hürriyeti, ruhsal ve psikolojik açıdan rahatsız edilmeme, sulh ve sükûn içinde yaşama hakkı üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabileceğinden, bu değere yönelik gerçekleştirilecek eylemlere karşı rıza gösterebilir. Somut olayda rızanın diğer şartları da varsa, TCK m. 123'te gösterilen davranışların icrasından önce veya en geç icra edildiği sırada gösterilmesi şartıyla, rıza bir hukuka uygunluk nedeni olacaktır.⁸⁷

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından hakkın icrası da bir hukuka uygunluk nedeni olabilir. Bir meslek veya sanatın icrası kapsamında yapılan gürültü veya sair bir davranış, fiili hukuka uygun hale getirebilir. Örneğin, bakırcı ustasının bakır dövmesi, sokaklarda işlerini yapan seyyar satıcılardan simitçi veya eskicinin bağırması veya telefon arızalarını kontrol eden bir görevlinin arızanın tespiti için telefon etmesi hallerinde, gerçekleştirilen eylemler bir meslek ve sanatın icrası kapsamında hukuka

⁸⁵ Meral Ekici Şahin, Ceza Hukukunda Rıza, B. 1, İstanbul 2012, s. 7.

⁸⁶ Ekici Şahin, Rıza, s. 111 vd.

⁸⁷ Ekici Şahin, "Huzur ve Sükûnunu", s. 42. "Mağdurenin aşamalarda değişmeyen anlatımları, sanığın kaçamaklı ikrarı, HTS raporları ve tüm dosya kapsamına göre; sanığın, mağdurenin cep telefonuna 'Aşkım beni zorlama otele gidecez mi sürpriz yapalım istiyorsan, birazdan gidelim', 'yemin ederim hayatında tatmadığın zevki tadacaksın yeter ki evet de', 'aşkım ben de evliyim benden laf çıkmaz' biçimlerinde kırk adet mesaj atması şeklindeki eylemlerine karşılık mağdurenin de aynı zaman dilimleri içerisinde sanığa içeriği teknik olarak saptanamayan yirmibeş adet mesaj göndermesi karşısında, sanığın eylemini mağdurenin rızasıyla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine ilişkin şüphe olduğundan ve rıza dışında mağdureye mesaj atılmış olduğuna ilişkin yeterli ve kesin delil elde edilemediğinden, beraat kararı verilmesi gerekirken TCK'nun 123. maddesi uyarınca mahkûmiyet kararı verilmesi" (Yargıtay 4. CD. E. 2013/18706, K. 2014/10836, 03.04.2014) Aktaran: Kocasakal, s. 139, dn. 70.

uygundur.⁸⁸ Yine alacaklının alacağını istemek amacıyla borçluya ısrarla telefon etmesi,⁸⁹ evi tahliye etmeyen kiracıya karşı, evin su sayacının sökülmesi için belediyeye başvuran kiralayanın eylemleri⁹⁰ hakkın kötüye kullanılması kapsamında olmadığı müddetçe suç teşkil etmeyecektir. Yine Ramazan ayında davul çalınması ve asker uğurlama törenleri gibi faaliyetler de örf ve adetten kaynaklanan ve hukuka uygunluk sınırları içinde kalan hareketlerdir.⁹¹

C. MANEVİ UNSUR

Kusurluluk, suçu oluşturan maddi fiile neden olan iradenin ödeve aykırı davranışı olarak tanımlanmaktadır.⁹² Fail ile fiil arasındaki bu psikolojik bağ, kast veya taksir biçiminde ortaya çıkar.⁹³

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun maddi unsurunu oluşturan ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması veya hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması hareketlerinin, “sırf bir kimsenin huzur ve sükûnunu

⁸⁸ **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 42. Sayılan bu hallerde, hareketin belirli bir kişiye yönelmediği ve özel kastın bulunmadığı da göz önünde bulundurulmalıdır.

⁸⁹ **Hafizoğulları – Özen**, Kişilere Karşı, s. 228. Yargıtay’ın bu konuda aksi yönde kararları mevcuttur. “Sanığın, borcunu ödemeyen yakınanı, alacağını tahsil etmek için hukuki yollara başvurmak yerine, iki ay boyunca ve bir gün içinde çok kısa aralıklarla defalarca ısrarla telefonla araması eyleminin, yakınanın huzurunu bozmak kastıyla yapıldığını gösterdiği ve yakınanın huzur ve sükûnunu bozduğu ve suçun öğeleri oluştuğu gözetilmeden, alacağını tahsil etmek amacıyla eylemi gerçekleştirdiği, ... sırf huzur ve sükûnu bozmak özel kastının bulunmadığı biçimindeki ... gerekçe ile beraat kararı verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2010/18208, K. 2012/8536, 04.04.2011) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4086.

⁹⁰ “Sanığa ait evde kiracı olarak oturan katılanın, sanığın evi boşaltması yönündeki istemine rağmen evde kalmaya devam etmesi üzerine, sanığın İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü’ne başvurup aboneliğinin bulunduğu su sayacının sökülmesini talep ettiği, belediyeden yetkililerin gelip su sayacını söktükleri olayda, 5237 sayılı TCK’nın 123. maddesinde ‘sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması’ biçiminde tanımlanan kişilerin huzur ve sükûnunu bozmak suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, somut olayda sanığın, sırf katılanın huzur ve sükûnunu bozmak için ısrarla hukuka aykırı herhangi bir davranışının tespit edilemediği gözetilmeden, yetersiz gerekçelerle yazılı şekilde hüküm kurulması ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2010/38449, K. 2012/42694, 03.10.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2010-38449.htm> (04.04.2019)

⁹¹ **Kocasakal**, s. 140.

⁹² **Toroslu**, s. 176.

⁹³ **Devrim Güngör**, Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, B. 1, Ankara 2007, s. 35.

bozmak saikiyle” gerçekleştirilmesi gereklidir. Dolayısıyla suç ancak özel kastla işlenebilir;⁹⁴ genel kast suçun oluşması için yeterli değildir.⁹⁵ Fail, mağdurun huzur ve sükûnunu bozmayı ve onu rahatsız etmeyi istemeli ve amaçlamalıdır.⁹⁶ Sırf protesto amacıyla gerçekleştirilen eylemler süreklilik taşıyabilir, TCK m. 123’te yer alan huzur ve sükûnu bozma suçuna vücut vermez.⁹⁷ Bu nedenle protesto amaçlı ve süreklilik niteliği taşıyan eylemler ile ses çıkarılması bu suçu oluşturmaz.⁹⁸ Aynı şekilde, cep telefonlarına gelen reklam amaçlı veya kamuoyu oluşturmak için gönderilmiş olan mesajlar da bu suça vücut vermez.⁹⁹ Yargıtay kararlarında, hareketlerin belirli sayıda yapılmasının özel kastı ortaya koymak açısından yeterli olmadığı, hareketlerin yapılmasının ardında bulunan nedene önem verildiği, bu noktada da meşru amaç ölçütüne başvurulduğu görülmektedir.¹⁰⁰

⁹⁴ “Katılanın üst katında oturan sanığın ev içinde gürültü yapma ve eşyaların tozunu balkondan aşağıya silkelme gibi eylemlerinde ‘sırf huzur ve sükûnu bozma’ özel kastının ne şekilde oluştuğu açıklanıp tartışılmadan hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/29621, K. 2013/1276, 23.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4072, dn. 2481.

⁹⁵ “Suça konu yerin, binanın otopark olarak kullanılan ortak kullanım alanı olduğu, katılanın zemin katta olup, ışık alan tek penceresinin bulunduğu, aynı yere otomobil park edildiğinde problem olmamasına rağmen minibüs park edilmesi halinde katılanın evinin ışık almasının engellendiği, sanığın ruhsatı üzerine olmayan ve arzalı minibüsü katılanın penceresinin önüne sürekli biçimde 2 yıl gibi uzun süre ve hareket ettirmeksizin park ederek sanığı rahatsız ettiği, daha önceden husumetli olduğu katılanın minibüsün alınmasını istediğinde özellikle almayıp, minibüsü aynı yerde ısrarla tutması karşısında, sanığın katılanın huzur ve sükûnunu bozmak kastıyla hareket ettiğinin kabulü yerine ... beraat kararı verilmesi” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/17709, K. 2013/1357, 24.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4068, dn. 2465.

⁹⁶ **Yenerer Çakmut**, s. 68; **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 41; **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1935; **Hafizoğulları – Özen**, *Kişilere Karşı*, s. 228. “Suça sürüklenen çocuğun olay günü katılan Mehmet Ali K.’in evinin önüne gelerek ıslık çalma ve etrafa tekme atarak gürültü yapma biçiminde kabul edilen eyleminde, suça sürüklenen çocuğa yükletilen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun ‘ısrarla ve rahatsız etme özel kastı ile davranma’ öğelerinin ne suretle oluştuğu açıklanıp tartışılmadan, yetersiz gerekçe ile hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. E. 2013/1571, K. 2013/13045, 30.04.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4075. “Sanığın değişik zamanlarda boşanma aşamasında olduğu eşine gönderdiği mesajların sitem mahiyetinde olduğu ve TCK’nun 123. maddesinde öngörülen ‘sırf rahatsız etme’ maksadıyla gönderildiği kanısını uyandıran nitelik arzemediği gözetilmeden mahkûmiyet kararı verilmesi” (Yargıtay 4. CD. E. 2013/34431, K. 2014/15319, 06.05.2014) Aktaran: **Kocasakal**, s. 141, dn. 80.

⁹⁷ **Yenerer Çakmut**, s. 69.

⁹⁸ **Özbek – Kanbur – Doğan – Bacaksız – Tepe**, s. 445.

⁹⁹ **Gökcan**, s. 35.

¹⁰⁰ **Kocasakal**, s. 142. “Sanığın, müşterek çocukları bulunan ve gayri resmi birliktelik yaşadığı şikâyetçiye, ayrıldıktan sonra 7 ay içinde 7 kez tekrar bir araya gelme teklifini

Suçun taksirli haline Kanun'da yer verilmemiştir. Bir kimsenin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla değil de, başka amaçla telefon edilmesi, evde tadilat amacıyla için gürültü yapılması veya sokak satıcısının mallarını satabilmek amacıyla bağırması hallerinde huzur ve sükûnu bozma amacı bulunmamaktadır.¹⁰¹

Failin şahıs üzerinde hata yaparak, huzur ve sükûnunu bozmak istediği kişiden başka bir kişiye karşı eylemlerini gerçekleştirmesi TCK m. 123'ün oluşumu bakımından önemli değildir.¹⁰² Zira şahısta hata olarak adlandırılan durum, hata sonucu bir suç fiilinin istenenden başka birisine karşı işlenmiş olmasıdır. Pasif süjenin kimliği kural olarak suç fiilinin esaslı bir unsuru sayılmaz. Bu itibarla, mağdurun kim olduğu konusunda hataya düşülmesi kastın varlığını etkilemez.¹⁰³ Örneğin, eski sevgilisinin huzur ve sükûnunu bozmak isteyen failin, sevgilisinin telefonunu kardeşine verdiğinden habersiz, defalarca telefon etmesi halinde de, şahısta hata vardır ve bu hata önemsizdir.¹⁰⁴ Aynı şekilde, iç hat sistemi olan bir apartmanda, üst

---

içerir cep telefonu mesajları göndermekten ibaret eyleminde, söz konusu mesajların aralarındaki ilişkiye binaen meşru bir amaç için gönderilmesi nedeniyle kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun özel kast unsurunu oluşturmayacağı gözetilmeden, yasal olmayan gerekçe ile mahkumiyet kararı verilmesi” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/34372, K. 2014/1756, 28.01.2013) Aktaran: Kocasakal, s. 142, dn. 83.

¹⁰¹ Bununla birlikte söz konusu fiiller, 5236 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 37. maddesi uyarınca idari yaptırımla cezalandırılacaktır. “Rahatsız etme” madde başlıklı hüküm, “Mal veya hizmet satmak için başkalarını rahatsız eden kişi, elli Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır” biçiminde düzenlenmiş ve seyyar satıcıların, bayi temsilcilerinin, otogarda yer alan otobüs işletmecilerinin vb. kişilerin buldukları yerlerde yüksek sesle mal veya hizmetlerini satmak amacıyla bağırma müeyyide altına almıştır. Bkz. **Yenerer Çakmut**, s. 93.

¹⁰² **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 41.

¹⁰³ **Güngör**, Hata, s. 75.

¹⁰⁴ Yargıtay bir kararında, mağdurun kimliğini bu suçta esaslı unsur sayarak; failin, mağdurun kimliği konusunda düştüğü hatadan TCK m. 30/1 uyarınca yararlanması gerektiğine hükmetmiştir. “Sanığın, mağdure Emine'nin ev telefonunu birçok kez arayıp konuşmadan kapatması, devamında mağdure Emine'ye yönelik söylediğini zannederek, mağdure Rukiye'ye yönelik telefonda birçok kez 'seni seviyorum, güzelliğin bozulmasın, banyoya gidelim vb.' sözleri söyleyip mağdure Emine'nin kocası öbür mağdur Adem'i dövmele birçok kez tehdit etmesi karşısında, mağdure Emine'ye ilişkin eylemleri nedeniyle TCK'nın 123/1, 105/1, 43 ve 106/1; mağdur Adem'e ilişkin yokluğunda tehdit eylemi nedeniyle 106/1, 43 maddeleri uyarınca cezalandırılması gerektiğinin gözetilmemesi, ... Mağdure Rukiye'ye yönelik eylemlerinin Emine'yi kastederek ve o olduğunu sanarak gerçekleştirmesi karşısında; TCK'nın 30/1 maddesinde öngörülen fiilin icrası sırasında suçun kanuni tanımındaki maddi unsurlardan olan mağdurdaki hata nedeniyle sanığın, Rukiye'ye yönelik işlediği iddia olunan suçlardan beraati yerine her mağdur için ayrı ayrı

komşusunun huzur ve sükûnunu bozmak isteyen failin, üst komşusunun zannederek yan komşusunun iç hat telefonunu ısrarla araması halinde de, suç kastı ortadan kalkmamaktadır.¹⁰⁵

VI. SUÇA ETKİ EDEN NEDENLER

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından, kanunda özel bir ağırlatıcı ya da hafifletici neden düzenlenmemiştir.¹⁰⁶ Genel hükümler arasında yer verilen ve tüm suçlar için geçerli olan genel hafifletici nedenler koşulları varsa bu suçta da geçerli olacaktır. Dolayısıyla haksız tahrik ve genel takdiri indirim nedenleri, koşulları bulunmak şartıyla bu suç bakımından da uygulanabilecektir.¹⁰⁷

VII. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

A. TEŞEBBÜS

Her ne kadar neticesiz bir suç da olsa, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda, suçu oluşturan hareketlerin parçalara bölünebilmesinden ötürü suça teşebbüsün mümkün olduğu ifade edilmektedir.¹⁰⁸ Fail, bir başkasının huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla ilk defa telefon ettiği veya ilk defa gürültü yaptığı veya başka bir hukuka aykırı davranışta bulunduğu anda suçun icra hareketlerine başlar. Suçun tamamlanması için ise, TCK m. 123'te sayılan seçimlik hareketlerden birinin veya birkaçının amaç birliği

---

TCK'nın 105/1, 43, 106/1, 123/1, 43 maddeleri gereğince mahkûmiyet hükümleri kurulması ..." (Yargıtay 14. CD. E. 2011/6444, K. 2012/8973, 25.09.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/14cd-2011-6444.htm> (04.04.2019). TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçundakinin aksine kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda, "yakınının" ibaresine TCK m. 123'te yer verilmediği, bu itibarla telefon etme veya gürültünün mağdurun şahsına yöneltilmeyip, mağdurun yakınlarına karşı gerçekleştirilmesi durumunda, söz konusu davranışların mağdura yöneltilmiş sayılamayacağı görüşü için bkz. **Kocasakal**, s. 118-119. Kanaatimizce de, suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereğince, bu halde davranışların mağdura yönelmiş olduğundan bahsedilemez.

¹⁰⁵ **Ekici Şahin**, "Huzur ve Sükûnunu", s. 41.

¹⁰⁶ Failin kamu görevlisi olması, suçun belirli bir meslek veya sanatın icrası kapsamında işlenmesi, gece vakti işlenmesinin ağırlatıcı neden olarak düzenlenmemesinin bir eksiklik olduğu yönündeki görüş için bkz. **Kocasakal**, s. 118.

¹⁰⁷ **Yenerer Çakmut**, s. 70.

¹⁰⁸ **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1935; **Yenerer Çakmut**, s. 71; **Ekici Şahin**, "Huzur ve Sükûnunu", s. 43. Suça teşebbüsün mümkün olmadığına ilişkin görüş için bkz. **Kocasakal**, s. 143; **Şen**, s. 520.

içinde ve çok uzun sayılamayacak zaman aralıklarıyla en az iki kez tekrarlanması veya mağdurun, failin davranışlarını onaylamadığını, bu davranışların yapılmasını istemediğini bildirmesine veya rızasızlığını açıkça veya zımnen ortaya koymasına rağmen, istenmeyen bu davranışın birden fazla defa tekrarlanması gerekir. Mağdurun huzur ve sükûnunun bozulmasının bir netice olarak aranmadığı bu neticesiz suçta,¹⁰⁹ hareketlerin yapılmasına rağmen mağdurun rahatsız olmaması durumunda failin teşebbüs aşamasında kaldığından bahsetmek doğru değildir.¹¹⁰ Bu nedenle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna teşebbüs, failin birinci davranışı gerçekleştirmesinden sonra, ancak sonraki davranışı gerçekleştirmesinden önce mümkün olabilir. Doktrinde, bir kez kapı ziline basıp kaçtıktan sonra zilin bozulması üzerine, failin zile birkaç kez daha basmasına rağmen zilin çalınmaması durumunda, suçun teşebbüs aşamasında kaldığı ifade edilmektedir.¹¹¹ Kanaatimizce, bu halde de suçun icrası için elverişli hareketler bulunmadığından, suçun teşebbüs aşamasında kaldığını ileri sürmek mümkün olmamalıdır. Henüz ısrar düzeyine varmamış tipik hareketlerde, failin huzur ve sükûnunu bozma kastının tespiti çok zor olacağından, uygulamada bu suçta teşebbüsün sınırlı hallerde mümkün olabileceğini düşünürüz.

TCK m. 35'te kişinin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlaması arandığı için, vasıtanın elverişsizliği veya maddi konunun yokluğu halinde işlenemez suç söz konusu olacaktır. Doktrinde elverişli olmayan teşebbüs olarak da adlandırılan işlenemez suç kavramı, bir ceza kanunu hükmünü ihlale yönelmiş olmasına rağmen, ya hareketin ihlal edilmek istenen suçu karakterize eden zarar veya tehlikeyi meydana getirmeye elverişli olmaması veya hareketin konusunun bulunmaması nedeniyle başarısız kalan bir davranış olarak tanımlanabilir.¹¹² Örneğin, sağır veya dilsiz birinin huzur ve sükûnunu bozmak isteyen failin, mağdurun bu özel durumunu bilmeksizin sürekli olarak gürültü yapması halinde, gerçekleştirilen hareketler mağdurun ihlal edilmek istenen hukuksal değerini tehlikeye sokmaya elverişli değildir. Ancak, sağır ve dilsiz birinin

¹⁰⁹ Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda, hareketin mağdurun bilgi ve algısına ulaşmasının netice olarak arandığı ve bu hususun suçun somut tehlike suçu olmasının bir gereği olduğu hakkında bkz. **Kocasakal**, s. 138-139.

¹¹⁰ **Özbek – Kanbur – Doğan – Bacaksız – Tepe**, s. 445.

¹¹¹ **Ekici Şahin**, “*Huzur ve Sükûnunu*”, s. 43.

¹¹² **Güngör**, Hata, s. 122.

huzur ve sükûnu, yüzüne ışık tutulması, mektup veya elektronik posta veya kısa mesaj gönderilmesi gibi başka eylemlerle bozulabilir. Bu açıdan kullanılan vasıtalar, amaçlanan hukuksal değer ihlalini gerçekleştirmeye elverişli olduğunda, TCK m. 35 gereğince kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna icra hareketlerine başlandığının kabul edilmesi gerekir.¹¹³

B. İŞTİRAK

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, iştirak açısından bir özellik arz etmemektedir. Söz konusu suç, özgü suç olmadığından, suça müşterek faillik, azmettirme veya yardım etme biçiminde iştirak edilmesi mümkündür. Fail, kusur yeteneğine sahip olmayan bir çocuğu veya akıl hastasını, suçu işlemekte araç olarak kullanabilir. TCK m. 37/2 anlamında dolaylı failliğin şartlarının bulunduğu bu durumda, dolaylı fail, araç olarak kullandığı akıl hastasına, mağduru sırf huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla ısrarla takip ettirebileceği gibi; gürültü yapmaları veya mağdurun ziline basıp kaçmaları¹¹⁴ veya camına taş atmaları için çocukları da araç olarak kullanabilir. Bu halde dolaylı fail, başkasına işlettiği fiilden fail olarak sorumludur.¹¹⁵

C. İÇTİMA

1. Zincirleme Suç

Suçların içtimaı konusunda, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut verebilecek hareketlerin, bir suç işleme kararının icrası kapsamında aynı mağdura karşı işlenmesi halinde zincirleme suçun oluşup oluşmayacağı olayın şartlarına göre değerlendirilmelidir. Bu suçta seçimlik hareketlerin ısrar boyutuna varacak düzeyde tekrarının aranması, TCK m. 43/1 kapsamındaki zincirleme suçun oluşup oluşmadığının tespitini zorlaştırmaktadır. Arada kesinti olmaksızın birden çok defa gerçekleştirilen hareketler, tek bir huzur ve sükûnu bozma suçuna sebebiyet verecektir.¹¹⁶

¹¹³ Ekici Şahin, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 45.

¹¹⁴ Gülşen, s. 15.

¹¹⁵ Artuk – Gökçen – Yenidünya, s. 644.

¹¹⁶ “Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, 5237 sayılı TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun unsuru olup, aynı kanunun 43. maddesinin uygulanamayacağına gözetilmemesi ...” (Yargıtay 2. CD. 4043-7759, 30.05.2007) Aktaran: Parlar – Hatipoğlu, s. 1937. “Sanığın,

Ancak mağdurun şikâyeti sonrası, fail hareketlerine bir suç işleme kararının icrası kapsamında devam ederse, zincirleme suç söz konusu olacaktır. Fail hakkında şikâyet üzerine dava açılmış ve kesintiye rağmen davranış devam ettirilmişse, artık ayrı bir suçun varlığını kabul etmek gerekir.¹¹⁷ Örneğin, kişinin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla kişiye bir hafta boyunca telefon edildikten sonra mağdurun savcılığa başvurması, ancak soruşturma devam ederken veya kovuşturma başladıktan sonra¹¹⁸ failin mağduru aynı suçu işleme kastıyla yeniden aramaya devam etmesi halinde, Kanun hükmü iki kez ihlal edilmiş olur. Ancak oluşan bu iki suç arasında, suç işleme kararında birlik söz konusuysa zincirleme suç hükümleri uygulanır.¹¹⁹ Yargıtay'ın bazı kararlarında bu suçun zincirleme suç biçiminde işlenemeyeceği ifade edilmektedir.¹²⁰

Sanık hakkında bir defa kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan dolayı hüküm kurulduktan sonra, aynı mağdura karşı huzur ve sükûnu bozmak amacıyla kanunda yer alan seçimlik hareketlerin gerçekleştirilmesi halinde, bir suç işleme kararının bulunduğu iddia etmek mümkün olmamalıdır.¹²¹ Bu halde, fail tarafından hükümden sonra ısrarla gerçekleştirilen hareketler yeni bir suça vücut vermelidir.¹²²

---

günün değişik saatlerinde ve kısa aralıklarla olmak üzere katılanı telefonla birçok kez arayarak hiç konuşmadan sesini dinleyip telefonu kapatması ya da telefonu kaldırıp kapatması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın katılanı birçok kez aramasının, suçun 'ısrarla yapılması' unsurunu oluşturduğu, somut olayda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunun söz konusu olmadığı ve TCK'nun 43. maddesinin uygulama koşullarının bulunmadığı gözetilmeden, hatalı değerlendirme yapılarak sanık hakkında TCK'nun 43. maddesinin uygulanması suretiyle fazla cezaya hükmolünmesi ..." (Yargıtay 2. CD. E. 2011/31120, K. 2013/18153, 03.07.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4084.

¹¹⁷ **Yenerer Çakmut**, s. 72.

¹¹⁸ Kovuşturmanın başlamasının, zincirleme suçta bir suç işleme kararını ortadan kaldırmayacağına ilişkin bkz. **Yalçın Sancar**, s. 112.

¹¹⁹ **Ekici Şahin**, "Huzur ve Sükûnunu", s. 45; **Gülşen**, s. 16.

¹²⁰ "Sanığın mağdure Emine'yi telefonla ısrarla arayarak işlediği kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun, içinde zincirleme gerçekleştirilen eylemleri de kapsadığı, birçok kez arayarak rahatsız etmenin suçun unsuru olduğu gözetilmeden, belirlenen cezanın TCK'nun 43. maddesi uyarınca arttırılması ..." (Yargıtay 14. CD. E. 2011/6444, K. 2012/8973, 25.09.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/14cd-2011-6444.htm> (04.04.2019)

¹²¹ Hükmün verilmesinin bir suç işleme kararını ortadan kaldıracağı hakkında bkz. **Yalçın Sancar**, s. 113.

¹²² **Gülşen**, s. 16.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun, TCK m. 43/2 anlamında tek bir hareketle birden çok kişiye karşı da işlenebilmesi mümkündür.¹²³ Ancak bunun için, bu hareketlerin birden çok kişinin huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla yapıldığının fail tarafından bilinmesi gerekir. Örneğin, evinin alt katını kiralamış olan öğrencilerden hoşlanmayan failin, öğrencilerin huzur ve sükûnunu bozmak için sürekli gürültü yapması veya öğrencilerin ziline ısrarla basıp kaçması halinde, bu suçun zincirleme suç biçiminde işlendiği kabul edilmelidir.¹²⁴

2. Fikri İçtima

Failin gerçekleştirdiği tek bir failin, kanunun farklı hükümlerini ihlal etmesi halinde, TCK m. 44 uyarınca, faile bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan ötürü ceza verilmesi gerekmektedir.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından, seçimlik hareketlere ve failin suç kastına göre hangi suçların oluştuğunun her somut olay bakımından değerlendirilmesi zorunludur. Yargı kararlarında da görüldüğü üzere, komşusunun evinin yakınında bulunan ağaca tırmanıp yatak odasının gözetlenmesi olayında, failin kastına göre hareket edilmesi ve bu açıdan TCK m. 134'teki özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan dolayı cezai sorumluluğun belirlenmesi doğru olacaktır.¹²⁵

¹²³ “Sanığın aralarında öğrenci taşıma rekabeti bulunan başka bir kooperatife ait minibüsün önüne geçip, içinde öğrencilerin bulunduğu minibüsün şoförü ile bu konu yüzünden tartıştığı, öğrencilere kendisine ait minibüse binmeyi telkin ettiği, tartışmalar sebebiyle öğrencilerin ders ve psikolojik durumlarının olumsuz etkilendiğinin iddia edildiği olayda, sanığa yüklenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu öğeleri yönünden oluşmadığı halde, sanık hakkında atılı suçtan hükümlülük kararı verilmesi, 5237 sayılı TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozmak suçunun aynı yer veya ortamda bulunan kişilere karşı işlenmesi halinde de eylemin tek suç olacağı gözetilmeden aynı kanunun 43. maddesi uyarınca artırım yapılarak sanığa fazla ceza verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2010/37135, K. 2012/42126, 26.09.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2010-37135.htm> (04.04.2019); “Sanığın eyleminin ‘katılanların ikametinde bulunan telefonu ve katılan Ayşenur’un işyeri telefonunu birden fazla kez ve ısrarla arayarak katılanları rahatsız ettiği’ biçiminde olduğunun kabul edilmesi karşısında, TCK'nun 43/2. maddesinin uygulanıp uygulanamayacağı tartışılmaması” (Yargıtay 4. CD. E. 2013/4800, K. 2014/12806, 21.04.2014) Aktaran: **Kocasakal**, s. 144, dn. 85.

¹²⁴ **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 46.

¹²⁵ Aynı yönde görüş için bkz. **Kocasakal**, s. 129.

Mağdurun huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla telefonda hakaret veya tehdit içerikli sözler söylenmesi halinde, failin cezai sorumluluğunun nasıl belirleneceği tartışmalıdır. Yargıtay'ın bazı kararlarında, bu durumda gerçek içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği belirtilmiştir.¹²⁶ Bazı kararlarda ise fikri içtima gereği, hakaret ve tehdit suçu haricinde faile kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan dolayı ceza verilemeyeceğine hükmedilmiştir.¹²⁷ Öğretideki bir görüş, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun genel ve tamamlayıcı nitelikte bir suç olduğundan hareketle, failin başka suçlara vücut vermesi durumunda, ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan dolayı ceza verilemeyeceği yönündedir.¹²⁸ Bir başka görüş ise, hakaret, tehdit ve kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçlarının birlikte işlenmesi durumunda gerçek içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği yönündedir.¹²⁹ Kanaatimizce, bu noktada suçun manevi unsuruna ilişkin açıklamalarımız da dikkate alınarak, kast kurallarına göre failin cezai sorumluluğu belirlenmeli ve münhasıran kişilerin huzur ve sükûnunu bozma amacıyla hareket ettiğinin saptanması halinde bu suçtan dolayı hüküm kurulmalıdır.

Failin davranışları, cinsel taciz suçuna vücut verebilecek birtakım cinsel çağrışımları içeriyorsa bu halde cinsel taciz suçunun oluşup oluşmayacağı değerlendirilmelidir. TCK m. 105'te cinsel amacın yani failin özel kastının aranması karşısında,¹³⁰ hem huzur ve sükûnu bozma amacının hem de cinsel amacın bir arada bulunabileceğini iddia etmek çelişkili olacaktır.¹³¹ Bu

¹²⁶ “Sanığın yakınan Nurcan Yılmaz’a yönelik sövme eylemine ilişkin olarak yakınmadan vazgeçilmesi nedeniyle kamu davasının düşürülmesi ve tehdit suçlarından sanık savunması alınarak, kanıtların toplanıp tartışılması, sonucuna ve kanıtların kabul edilip biçimine göre sanığın hukuksal durumunun belirlenmesi gerekirken; eylemlerin bütünüyle huzur ve sükûn bozma suçunu oluşturduğu kabul edilerek hüküm kurulması ...” (Yargıtay 4. CD. 3540-8505, 31.10.2007) Aktaran: **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1937. Karşı görüş için bkz. **Ekici Şahin**, “Huzur ve Sükûnunu”, s. 46.

¹²⁷ “...sanığın telefonla arama ve mesaj çekme suretiyle katılana hakaret ve tehditlerde bulunduğu kabul edildiğinden fikri içtima kuralları gereğince ayrıca huzur ve sükûnu bozma suçunun oluşmayacağı gözetilmeden” (Yargıtay 4. CD. E. 2012/16788, K. 2013/30595, 03.12.2013) Aktaran: **Kocasakal**, s. 131, dn. 53.

¹²⁸ **Kocasakal**, s. 131.

¹²⁹ **Şen**, s. 521.

¹³⁰ **Taner**, s. 376. Yazara göre cinsel taciz suçunda kanun koyucunun özel kastı aramasının nedeni, cinsel taciz suçunun diğer suçlardan ayırt edilmesinin sağlanmasıdır.

¹³¹ “Şehirlerarası otobüste yolculuk yapan sanığın, uzun süre mağdureyi bakışları ile rahatsız ettikten sonra arkasındaki koltuğa oturarak önce koltuğu sarstığı, sonra da cam kenarından kolunu uzatarak mağdurenin koluna temas ettiği, daha sonra da ‘seni tanımak

açından aynı fiilin, cinsel taciz suçu ile birlikte kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut vermesi mümkün olmadığından, failin kastı dikkate alınarak hangi suçtan sorumlu tutulacağı belirlenmesi gerekir.¹³² Somut olayda failin kastına göre, ya cinsel taciz ya da kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan dolayı sorumluluk gündeme gelecektir.¹³³ Yargıtay, herhangi bir cinsel çağrışımı içermeyen ve kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut verebilecek bazı davranışları, cinsel taciz suçu kapsamında görmekte ve isabetsiz kararlar vermektedir.¹³⁴

Failin, ilgili kanunlarda belirlenen yükümlülüklerle aykırı olarak, başka bir kimsenin zarar görmesine elverişli bir şekilde gürültüye neden olması halinde, TCK m. 183'te düzenlenen gürültüye neden olma suçu oluşacaktır. Aşağıda da bahsedileceği üzere bu suç, mağdurun belirli bir kimse olmaması,¹³⁵ özel kastın aranmaması,¹³⁶ ısrarın gerekmemesi ve gürültünün

---

isterim, siz de isterseniz ... numarayı arayın' yazılı kağıdı vermeye çalıştığı, sanığın suçlamaları kabul etmemekle birlikte kağıtta yazılı telefon numarasının kendisine ait olduğunu ve yazıyı da kendisinin yazdığını ikrar ettiği anlaşılmalı; mağdurun ... ilk defa otobüste gördüğü sanığa iftira atmasını gerektirecek bir neden olmadığı gibi ... sanığın 5237 sayılı TCK'nın 123 ve 105/1 maddesine göre cezalandırılması yerine ... beraat kararı verilmesi ..." (Yargıtay 4. CD. E. 2012/28642, K. 2013/881, 21.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4073, dn. 2488.

¹³² Yargıtay'ın bu konuda fikri içtima kurallarının uygulanması gerektiğine ilişkin kararları bulunmaktadır. "*Sanığın, katılanlara ait telefonu sürekli ve ısrarla arayarak telefonu açan müştekilerden Nimet A.'ya hitaben 'seni çok seviyorum, seninle arkadaşlık yapmak istiyorum, gününün bir saatini bana ayır, yalvarırım ne olur' şeklinde sözler söyleyerek, bir fiil ile hem cinsel taciz hem de kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçlarını işlediği dosya kapsamında anlaşılmalı sanığın TCK'nın 44. maddesi karşısında bunlardan sadece en ağır cezayı gerektiren 5237 sayılı TCK'nın 105/1 maddesinde tanımlanan cinsel taciz suçundan sorumlu tutulması gerektiği gözetilmeden, ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi ..."* (Yargıtay 14. CD. E. 2011/10192, K. 2012/1010, 08.02.2012) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4090.

¹³³ Aynı yönde görüş için bkz. **Yenerer Çakmut**, s. 88.

¹³⁴ "*Daha önceden sanığı tanımayan ve sanığa iftira atması için bir neden bulunmayan mağdurenin aşamalandaki istikrarlı beyanları ve bu beyanları doğrulayan tanık Emine'nin anlatımları, sanık tarafından mağdureye verilen telefon numarası yazılı olan kağıt parçası, sanığın tevilli ikrarı ile tüm dosya kapsamından; olay günü saat 13.00 sıralarında evine doğru giden mağdurenin arkasından arkadaşıyla birlikte gelip, mağdureyi evine kadar ısrarla takip eden ve yazdığı kağıdı mağdureye verip 'beni bu numaradan ararsın' şeklinde sırnaşıkça hareketlerde bulunan sanığın eylemi cinsel taciz suçunu oluşturduğu halde, ... sanığın beraatine karar verilmesi ..."* (Yargıtay 14. CD. E. 2011/7453, K. 2012/3116, 15.03.2012) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/14cd-2011-7453.htm> (04.04.2019)

¹³⁵ **Yenerer Çakmut**, s. 97.

¹³⁶ **Yenerer Çakmut**, s. 114.

başkalarının sağlığının zarar görmesi bakımından elverişli olmasının aranması noktalarında kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ayrılmaktadır. Bu açıdan, her somut olayda failin kastı, belli bir mağduru hedef alıp almadığı araştırılarak kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun mu güdülmeye neden olma suçunun mu olduğu tespit edilmelidir.

Öğretideki bazı yazarlar¹³⁷ ve Yargıtay tarafından, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, genel ve tamamlayıcı nitelikte görülmekte¹³⁸ ve gerçekleştirilen hareketlerin başka bir suç¹³⁹ vücut vermesi halinde gerçek içtima hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmektedir.¹⁴⁰ Kanaatimizce,

¹³⁷ Bkz. **Kocasakal**, s. 131.

¹³⁸ “*Sanığın, katılanların cep telefonlarına gönderdiği mesajlarla tehdit, hakaret suçlarını işlediğinin kabul edilmesi karşısında, genel ve tamamlayıcı nitelikte olan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ayrıca cezalandırılmayacağına gözetilmemesi ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 2011/15874, K. 2013/11896, 17.04.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4071, dn. 2478.

¹³⁹ “*Sanık Şaziye C. 'ın, katılan Aydın K. 'ın giyabında, katılanın eşi tanık Huri K. 'ya söylediği 'kocanın başka kadınlarla ilişkisi, başka kadınlardan çocuğu var. Kocanın kız kardeşim ile ilişkisi var, kocan şerefsiz' biçimindeki sözlerin, katılanın eşinin yanı sıra katılanın kendisinin onur, şeref ve saygınlığını da rencide edici nitelikte olduğu, katılana yönelik hakaretin olay yerinde bulunan tanıklar Huri K., Nermin K. Ve Hatice K. tarafından da duyulmuş olması nedeniyle sanığın giyapta hakaret suçuna yönelik ihtilat unsurunun oluştuğu gözetilmeden, suç vasfının değerlendirilmesinde yanılıya düşülerek sanığın eyleminin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu kabul edilerek yazılı biçimde karar verilmesi ...*” (Yargıtay 2. CD. E. 2011/29526, K. 2013/15794, 12.06.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4083. “*Somut olayda otelin restoran bölümünde ayağa kalkarak elindeki boş bira şişesini beton kolonlara vurup kıran ve cam kırığı ile tişörtünü kaldırarak vücuduna zarar veren sanığın eyleminin sadece mala zarar verme suçunu oluşturacağı gözetilmeden, sanık hakkında ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan da mahkûmiyet hükmü kurulması ...*” (Yargıtay 9. CD. E. 2012/1154, K. 2013/1345, 24.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4084.

¹⁴⁰ “*Sanığın, katılanla aralarındaki evlilik dışı ilişki sonucu doğduğunu iddia ettiği çocuk nedeniyle, kullandığı telefonla katılana ait telefonu birden fazla arayarak ve mesajlar çekerek para talebinde bulunduğu, isteğinin yerine getirilmemesi halinde bu durumu iş ve aile çevresine yayacağı tehdidinde bulunma biçimindeki eylemlerinin bir bütün halinde zincirleme şekilde şantaj suçunu oluşturduğu gözetilmeden, bu suçun yanı sıra TCK'nın 123. maddesinde belirlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan da hüküm kurularak sanığa fazla ceza tayini ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 2011/6680, K. 2011/12404, 11.07.2011) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4083. “*Sanığın, adına kayıtlı cep telefonu ile 12.02.2006 günü mağdurenin kullandığı cep telefonuna 9 adet cinsel taciz ve hakaret içeren mesajlar göndermesi ve aynı gün mağdureyi aynı kastla 12 defa da araması şeklinde gerçekleşen olayda sanığın eylemlerinin TCK'nın 44. maddesine nazaran bir bütün olarak zincirleme şekilde cinsel taciz ve zincirleme şekilde hakaret suçlarını oluşturduğu, sanığın eyleminin başkaca suçu oluşturması durumunda 'kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun' oluşmayacağı gözetilmeden yazılı şekilde mahkûmiyetine*

suçun genel ve tamamlayıcı nitelikte bir suç olduğunun Kanun'da açıkça belirtilmemesi (TCK m. 257'de olduğu gibi) karşısında, bu türden bir çıkarımda bulunmak isabetli değildir. Bu nedenle her somut olayda, failin gerçekleştirdiği fiilinde hangi suçu işlemeyi kastettiğinin saptanıp, ona göre hüküm kurulması gereklidir.

VIII. SUÇUN BENZER SUÇ VE KABAHAHLERDEN FARKI

A. 765 SAYILI MÜLGA TCK'DAKİ DÜZENLEME

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut verebilecek fiiller, 765 sayılı Mülga TCK'nın "Kabahahtler" başlıklı üçüncü kitabının, "Ammenin Nizamına Müteallik Kabahahtler" adlı birinci babının, "Halkı Rahatsız Eden Hareketler" başlığı altındaki yedinci faslında, 546 ve 547. maddelerinde düzenlenmişti. Buna göre 546. madde:

"Her kim, gürültü veya velvele ile mutat hilafı olarak çan ve alati saire çalarak yahut kanun ve nizam ahkâmına muhalif surette gürültülü bir meslek ve sanat icra eyliyerek halkın veya meclis ve mahfillerin meşguliyet veya huzur ve rahatını ihlal ederse on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur.

Bu fiil gece yarısından iki saat evvelinden sonra işlenirse hafif cezayı nakdi otuz liraya kadardır.

Mükerrirler hakkında birinci fıkrada muharrer ahvalde otuz ve ikinci fıkrada muharrer halde elli liraya kadar hafif cezayı nakdi hükmolunur" şeklinde düzenlenmişti.

Kanun'un 547. maddesi ise:

"Her kim, itidal ve muvazene haricinde veya çirkin ve ayıp görünen sair herhangi bir hal ile başkasını alenen incitir veya huzur rahatını ihlal ederse on beş güne kadar hafif hapse veya otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur" şeklindeydi.

Mülga TCK döneminde bu fiillerin kabahaht olarak düzenlenmesinde, halkın huzur içinde yaşaması ve dengeli bir ortamın sağlanması amacı üstün

---

hükmedilmesi ..." (Yargıtay 14. CD. E. 2011/19824, K. 2013/707, 29.01.2013) Aktaran: Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4085.

tutulmuştur. Bu açıdan hukuki konunun; kişilerin değil, halkın huzur ve rahatının korunması olduğu kabul ediliyordu.¹⁴¹

546. maddedeki kabahatte maddi unsur açısından, “*velvele, çan ve saireden*” kaynaklı gürültü cezalandırılıyordu. Öğretideki yazarlar, buna şarkı ve bandoları da dahil etmekteydi. 547. maddede ise, halkın huzur ve rahatının çirkin hareketlerle bozulması maddi unsur kapsamındaydı. Yargı kararlarına bakıldığında benzer bir şekilde, evin pencere camının tıklatılması,¹⁴² mağduru araçla bir süre takip etmek,¹⁴³ far yakmak ve korna çalmak,¹⁴⁴ birçok kez telefonla arayıp konuşmadan kapatmak,¹⁴⁵ avlu duvarına çıkıp evin içinin gözlenmesi¹⁴⁶ gibi fiiller bu madde kapsamında görülmüştür. Ancak mülga TCK’daki düzenlemelerde bu davranışların ısrarla gerçekleştirilmesi aranmamaktaydı.

Mülga TCK’daki düzenlemenin, 5237 sayılı TCK m. 123’teki düzenlemeden manevi unsur açısından da farklılaştığı görülmektedir. Zira

¹⁴¹ **Faruk Erem**, Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 3, B. 1, Ankara 1993, s. 2610.

¹⁴² “*Yol üzerinde bulunan evin, pencere camını tıklatmaktan ibaret olan sanığın eyleminin TCK’nın 547. maddesine uygun itidal ve muvazene dışı hareket suçunu oluşturduğu gözetilmeden ayrıca mesken masuniyetini ihlale teşebbüs suçundan da hükümlülüğüne karar verilmesi ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 1982/345, K. 1982/794, 09.02.1982) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1982-345.htm> (04.04.2019)

¹⁴³ “*Sanığın kullanmakta olduğu aracı ile yolda gördüğü müştekiyi bir süre takip etmek suretiyle huzurunu bozduğu, edep ve nezahat hislerini rencide edecek bir davranışta bulunmadığı anlaşılmasına göre eylemine uyan TCK’nın 547. maddesi yerine yazılı şekilde hüküm tesisi ...*” (Yargıtay 5. CD. E. 1991/599, K. 1991/795, 19.02.1991) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-1991-599.htm> (04.04.2019)

¹⁴⁴ “*Sevk ve idaresindeki otomobiliyle gece vakti müştekilerin evinin önünde durarak far yakıp söndüren ve korna çalmak suretiyle de müştekilerin rahat ve huzurlarını ihlal eden sanığın, eylemi sabit olup, TCK’nın 547. maddesinde yazılı suçu oluşturduğundan ... yazılı şekilde beraat kararı verilmesi ...*” (Yargıtay 5. CD. E. 1991/3210, K. 1991/4292, 16.10.1991) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/5cd-1991-3210.htm> (04.04.2019)

¹⁴⁵ “*Müştekinin ev telefonunu birçok kez arayıp bir şey söylemeden kapatmak suretiyle rahatsız ettiği PTT tespit tutanağı, müşteki ve eşinin anlatımları ile kanıtlanan sanığın eyleminin TCK’nın 547. maddesine uyan itidal ve muvazene harekette bulunmak suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi ...*” (Yargıtay 5. CD. E. 2003/450, K. 2003/1533, 27.03.2003) Aktaran: **Nihat Meydan – Fadime Yapal**, İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, C. 2, B. 1, İstanbul 2004, s. 2071.

¹⁴⁶ “*Sanığın, katılanın avlu duvarı üzerine çıkıp eve bakmaktan ibaret eyleminin TCK’nın 547. maddesinde öngörülen suçu oluşturacağı düşünülmeden, anılan yasanın 193/2 maddesiyle hüküm kurulması ...*” (Yargıtay 4. CD. E. 1993/8133, K. 1993/8769, 14.12.1993) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-1993-8133.htm> (04.04.2019)

mülga TCK'daki düzenlemede failin, huzur ve sükûnu bozma özel kastıyla hareket etmesi de gerekli değildi.

Son olarak, önceki düzenlemede suç re'sen takip edilirken; 5237 sayılı TCK'daki düzenlemede suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyet şartına bağlanmıştır.¹⁴⁷

B. STALKING

Kelime anlamı itibariyle stalking, bir kimsenin rahatsız edilmesi veya zarar görmesi amacıyla bir başka kimse tarafından gizlice ve ısrarlı biçimde takip edilmesidir.¹⁴⁸ Bu kavram ilk zamanlarda; Amerika, Avustralya, Kanada ve İngiltere'de magazin gazeteciliğinde kamuoyu tarafından tanınan ünlü kişilerle iletişim kurma gayretinde olan takıntılı hayranların takip etme çabasını ifade ediyordu.¹⁴⁹ Daha sonraları, aynı veya birbirinden farklı, ancak sürekli tekrarlanan fiillerle mağdurun takip, tehdit ve taciz edilmesi ve bu suretle muhatap üzerinde korku, endişe, huzursuzluk ve paniğe yol açılmasını ifade etmek için kullanılmıştır.¹⁵⁰ En sık rastlanan stalking eylemlerinin, istenmeyen telefon aramaları ve çağrılarını yapmak, istenmeyen mektup ve e-postalar göndermek, mağduru takip etmek ve gözetlemek, bir sebep olmaksızın sürekli mağdurun karşısına çıkmak, mağduru değişik yerlerde beklemek, mağdura isteği dışında hediye, çiçek ve benzeri eşya göndermek, mağdur hakkında internette veya kamuya açık yerlerde veya başka yollarla asılsız dedikodular yaymak olduğu saptanmıştır.¹⁵¹

Alman Ceza Kanunu'nun 238. maddesine göre, bir kişi diğerinin ısrarla yakın alanında bulunursa, iletişim vasıtaları veya diğer araçlarla kendisi veya üçüncü kişiler aracılığıyla onunla iletişim kurmayı denerse, onun kişisel bilgilerini kötüye kullanarak mal veya hizmet siparişinde bulunur veya üçüncü kişilerin bundan dolayı onunla iletişime geçmesine sebep olursa, onun veya yakınının yaşamını, vücut dokunulmazlığını, sağlığını veya özgürlüğünü tehdit eder veya buna benzer başka bir davranışta bulunursa ve

¹⁴⁷ Yenerer Çakmut, s. 52.

¹⁴⁸ Bryan Garner, Black's Law Dictionary, Second Pocket Edition, 2001, s. 660.

¹⁴⁹ Yenerer Çakmut, s. 79.

¹⁵⁰ Yenerer Çakmut, s. 80.

¹⁵¹ Ahmet Türkmen, "Yeni Bir Hukuki Olgu Olarak İsrarlı Takip ve Taciz (Stalking) ve Bunun Türk Medeni Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi", in. DEÜHFD, C. 11, İzmir 2010, s. 1391.

bununla kişinin yaşam biçimi ağır derecede ihlal edilirse, fail üç yıla kadar hapis veya para cezasıyla cezalandırılır.¹⁵² Eğer fail, mağduru, mağdurun aile mensuplarından birini veya mağdurun yakınlarından birini, işlediği fille ölüm tehlikesi veya sağlığının ağır bir şekilde bozulması tehlikesine düşürürse üç aydan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Failin fiili sonucunda, mağdur veya onun bir aile mensubu ölürse, bu takdirde ceza bir yıldan on yıla kadar hapis cezasıdır. Bu maddede düzenlenen suçun basit hali şikâyete tabi tutulmuştur.¹⁵³ Kanunda yer alan, “*buna benzer davranışlarda bulunmak*” ifadesinden, stalking suçuna vücut verebilecek olan eylemlerin sınırlı bir şekilde sayılmadığı anlaşılmaktadır.

Avusturya Ceza Kanunu’nun ısrarlı takibi düzenleyen 107/a hükmüne göre, bir kişi ciddi anlamda ve uzun bir süre diğerinin yakın alanında bulunmak, onunla tele-iletişim ya da diğer iletişim vasıtaları veya üçüncü bir kişi aracılığıyla iletişim kurmak, onun kişisel bilgilerini kullanarak mal ve hizmet siparişinde bulunmak, üçüncü kişilerin kişisel bilgilerini kullanarak onunla iletişim kurmasına sebep olmak suretiyle diğerinin yaşamını ihlal ederse ısrarlı takip eyleminin varlığından söz edilir ve fail bir yıl hapis cezasıyla cezalandırılır.¹⁵⁴

Hukukumuzda “ısrarlı takip” ile ilgili olarak 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 1. maddesinin 1. fıkrasında, “*Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir*” şeklinde hüküm bulunmaktadır. Ayrıca, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği’nin 3. maddesinin 1. fıkrasının (ş) bendinde tek taraflı ısrarlı takip, “*Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına*

¹⁵² **Türkmen**, s. 1396. Alman Ceza Kanunu’ndaki ısrarlı bir şekilde izleyerek rahatsız etme suçunun, TCK m. 123 ile benzer nitelikte olduğu, tıpkı TCK m. 123’teki, “hukuka aykırı başka bir davranışta bulunma” seçimlik hareketinde olduğu gibi Alman Ceza Kanunu’ndaki düzenlemede de “sair bir fiil” hareketinin Kanun’a eklendiği, sair bir fiil ifadesinin de belirli bir içeriğe sahip olmadığı belirtilmiştir. Bkz. **Feridun Yenisey – Gottfried Plagemann**, Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB), B. 2, İstanbul 2015, s. 348, dn. 151.

¹⁵³ **Yenerer Çakmut**, s. 82.

¹⁵⁴ **Türkmen**, s. 1398-1399.

bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun, fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranış” olarak tanımlanmıştır. Bu açıdan ısrarlı takip nedeniyle mağdur olan kişiler için hakim, kolluk görevlileri ve mülki amirler tarafından re’sen veya talep üzerine koruyucu ve önleyici tedbir kararları verilebilecektir.

Bunun haricinde stalking, karşılaştırmalı hukukta düzenlenen aksine, TCK’da bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiş değildir. Ancak, ısrarlı takip kapsamındaki fiillerin, TCK’da yer alan hakaret, tehdit, cinsel taciz, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçlarına vücut vermesi halinde bu suçlardan ötürü failin cezalandırılabilmesi mümkündür.

C. CİNSEL TACİZ SUÇU

5237 sayılı TCK m. 105’te cinsel taciz suçu, “*Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikâyeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur*” şeklinde düzenlenmiştir. 2. fıkrada fiilin; posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi bir ağırlatıcı neden olarak öngörülmüştür.

Cinsel taciz suçu, rıza hilafına işlenen cinsel özgürlüğe karşı suçlar arasındaki en hafif ihlali teşkil etmekte ve cinsel amaçlı vücut teması gerektirmemesi nedeniyle bu bölümdeki diğer suçlardan ayrılmaktadır.¹⁵⁵ Bu suçla, cinsel saldırı boyutuna ulaşmamakla birlikte, cinsel yönden kişiyi rahatsız edici davranışlar da ayrıca cezalandırılmak suretiyle, cinsel özgürlüğün daha geniş bir çerçevede korunmasına olanak sağlanmak istenmiştir.¹⁵⁶

Maddi unsur açısından cinsel taciz, bir kişinin cinsel özgürlüğüne ve ahlaki duygularına yönelik, utanç duygusunu tahrip eden sözlü, yazılı ya da başka şekillerde gerçekleştirilen, bedeni teması içermeyen rahatsız edici

¹⁵⁵ **Taner**, s. 349.

¹⁵⁶ **Tezcan – Erdem - Önok**, s. 376.

hareketler olarak tanımlanabilir. Ancak bu tanım öznel bir nitelik taşımakta ve her somut olayda hangi fiillerin cinsel taciz teşkil edeceği konusunda çok farklı uygulamaların ortaya çıkması mümkün gözükmemektedir. Kaldı ki tacizin yöneldiği alan, herkese göre değişebilen bir duygu ve anlayış çerçevesini, bir bakış açısını yansıttığından, fiilin içeriğinin kanun koyucu tarafından yeterince doldurulmaması durumunda, kanunilik unsuru bakımından çeşitli problemler ortaya çıkacaktır.¹⁵⁷

Cinsel taciz suçu serbest hareketli bir suç olarak yazı, söz, mimik, telefon, elektronik posta, cep telefonu mesajı veya diğer vasıtalarla işlenebilir. Şehvet duygusuyla mağdura şarkı söylenmesi veya cinsel organın gösterilmesi halinde de suç oluşacaktır.¹⁵⁸

Cinsel taciz suçu, kasten işlenebilen bir suçtur. Bu suçun oluşabilmesi için failde cinsel arzuları tatmin etme saikinin varlığı aranır. Failin bu saiki taşımaksızın gerçekleştirdiği fiil, koşulları varsa TCK'da düzenlenmiş bir başka suça vücut verebilecektir. Dolayısıyla failin özel kastının arandığı cinsel taciz suçuna vücut veren fiilin, ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut verebilmesi mümkün değildir.¹⁵⁹

Yargıtay herhangi cinsel çağrışım içermeyen ve bu suçun hukuki konusu olan cinsel özgürlüğü ihlal etmeye elverişli olmayan iltifat,¹⁶⁰ arkadaşlık¹⁶¹ ve buluşma¹⁶² tekliflerini¹⁶³ cinsel taciz suçu kapsamında

¹⁵⁷ **Gülşah Kurt**, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Cinsel Taciz Suçu", in. Uğur Alacakaptan'a Armağan, C. 1, B. 1, İstanbul 2008, s. 514.

¹⁵⁸ **Kurt**, s. 517.

¹⁵⁹ **Yenerer Çakmut**, s. 88.

¹⁶⁰ "Mağdurenin aşamalarındaki samimi anlatımları, tanık Gözde'nin beyanı ve tüm dosya içeriğinden, daha önceden kendisini tanımadığı mağdurenin olay günü yanına gelen sanığın, kendisine burs temin edeceği vaadiyle onunla yakınlık sağlamaya çalıştığı, bu suretle sohbeta başlayan sanığın mağdureye boş vakti olup olmadığını sorup buluşma ve yemek teklifinde de bulunup, gözlerinin ne kadar güzel olduğu ve ne güzel bir kız olduğu şeklinde sözler de söylemek suretiyle TCK'nın 105/1. maddesinde düzenlenen cinsel taciz suçunu işlediği sabit olduğu halde ..." (Yargıtay 14. CD. E. 2011/12504, K. 2012/6089, 29.05.2012) Aktaran: **Taner**, s. 372.

¹⁶¹ "Sanığın katılanlara ait telefonu sürekli ve ısrarla arayarak telefon açan müştekilerden Nimet A. 'ya hitaben, 'Seni çok seviyorum. Seninle arkadaşlık yapmak istiyorum. Gününün bir saatini bana ayır, yalvarırım ne olur' şeklinde sözler söyleyerek, bir fiil ile hem cinsel taciz hem de kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçlarını işlediği dosya kapsamında anlaşılın sanığın TCK'nın 44. maddesi karşısında bunlardan sadece en ağır cezayı gerektiren 5237 sayılı TCK'nın 105/1. maddesinde tanımlanan cinsel taciz suçundan sorumlu tutulması gerektiği gözetilmeden, ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma

değerlendirmektedir. Kanaatimizce herhangi bir cinsel çağrışımı olmayan davranışların cinsel taciz suçu kapsamında görülmesi isabetsiz olup, bu tür hallerde eğer ki failin özel kastı mevcutsa ve TCK m. 123'teki tipik hareketler ısrarla gerçekleştiriliyorsa, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan dolayı hüküm kurulması değerlendirilebilir.

Sonuç olarak, Yargıtay'ın aksi yönde kararları olmakla birlikte, cinsel çağrışımlar uyandıran davranışların ve cinsel arzuları tatmin amacının arandığı cinsel taciz suçunun, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan farklı bir suç tipi olduğu görülmektedir.

D. GÜRÜLTÜ VE RAHATSIZ ETME KABAHATLERİ

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesinde gürültü kabahati,

“Başkalarının huzur ve sükûnunu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idari para cezası verilir.

Bu fiilin bir ticari işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

Bu kabahat dolayısıyla idari para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir” şeklinde düzenlenmiştir.

---

suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi ...” (Yargıtay 14. CD. E. 2011/10192, K. 2012/1010, 08.02.2012) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4090. Kanaatimizce somut olayda sanığın ifadelerinin cinsel taciz kapsamında görülmesi mümkün olmadığı gibi hukuki sorunun fikri içtima ile çözümlenmesi de doğru değildir. Zira tek bir fiille kanunun birden çok hükmünün ihlali anlamına gelen fikri içtimada, failin fiili her iki suça da vücut verebilmelidir. Ancak hem cinsel taciz hem de kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda failin özel kast ile hareket etmesinin aranması karşısında, fiilin hem cinsel taciz suçuna hem de kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna vücut verebilmesi yukarıda belirtilen kast kuralları uyarınca mümkün olamamalıdır.

¹⁶² *“Sanığın, katılanı cep telefonundan arayarak, ‘Eve geleyim sen çay kahve ikram et’ dediği, müştekinin kabul etmemesi üzerine ‘Can Hastanesinin önüne gel, orada oturalım, çay kahve içelim’ dediğinin belirtilmesi karşısında, sanığın eyleminin küll halinde TCK’nın 105/1 maddesindeki cinsel taciz suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışmasız bırakılması ...”* (Yargıtay 4. CD. E. 2012/13490, K. 2013/1080, 22.01.2013) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4079.

¹⁶³ *“Saat 13.00 sıralarında evine doğru giden mağdurenin arkasından arkadaşıyla birlikte gelip mağdureyi evine kadar ısrarla takip eden ve yazdığı kağıdı mağdureye verip ‘beni bu numaradan ararsın’ şeklinde sırnaşıkça hareketlerde bulunan sanığın eylemi cinsel taciz suçunu oluşturduğu halde ...”* (Yargıtay 14. CD. E. 2011/7453, K. 2012/3116, 15.03.2012) Aktaran: **Taner**, s. 371.

Kabahat olarak düzenlenmiş gürültü, gerçek kişiler tarafından icrai bir davranışla başkalarının huzur ve sükûnunu bozacak şekilde kasten işlenen bir fiildir. Gürültü kabahatinin uygulanması bakımından başkalarının huzur ve sükûnunu bozacak nitelikte gürültüye neden olunması gerekmektedir. Gürültünün nasıl gerçekleştirildiği veya gürültü yapılırken ne çeşit vasıtalar kullanıldığı önemli değildir.¹⁶⁴ Yargıtay, özellikle kurusıkı tabancayla havaya ateş edilmesi olaylarında Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesinin uygulama alanı bulacağına¹⁶⁵ ve kurusıkı tabancanın TCK m. 170/1-c'deki "silah" kapsamına girmeyeceğine¹⁶⁶ karar vermektedir. Ayrıca gürültü kabahatinde mağdur, gayrimuayyen sayıdaki kişiler iken; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda mağdur belirli bir kişidir.¹⁶⁷

¹⁶⁴ Yenerer Çakmut, s. 121.

¹⁶⁵ "Sanığın rastgele havaya ateş ettiği ve gaz tabancası olarak nitelendirilen silahın 6136 sayılı Kanun kapsamına giren silahlardan olup olmadığı hususunda usulüne uygun bilirkişi incelemesi yaptırılarak söz konusu tabancanın gaz tabancası olduğunun anlaşılması halinde, ateşlenebilen bir silahın işlevine uygun ve sonuç doğurmaya elverişli bulunmayan kuru-sıkı olarak tabir edilen tabanca ile yerleşik yerde ateş etme şeklindeki eylemin, 5236 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/1 madde ve fıkrasında tanımı yapılan gürültüye sebep olma kapsamında olup idari yaptırımı gerektireceği ..." (Yargıtay 8. CD. E. 2009/11718, K. 2011/10871, 12.10.2011) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/8cd-2009-11718.htm> (04.04.2019)

¹⁶⁶ "Sanığın kuru sıkı tabancayla ateş etme eylemi, 5237 sayılı TCK 170/1-c madde ve fıkrasında tanımı yapılan içinde ateşli silah ögesi bulunan suç tipine uygun bulunmadığı, eylemin 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 36. maddesinde düzenlenen... kabahati oluşturduğu ..." (Yargıtay 8. CD. E. 2011/1392, K. 2011/941, 09.02.2011) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/8cd-2011-1392.htm> (04.04.2019). "...silah niteliğinde bulunmayan kurusıkı tabanca ile havaya ateş etme eyleminin 5237 Sayılı TCK'nun 170/1-c madde ve fıkrasında tanımlanan ve içinde silah ögesi bulunan suç tipine uygun olmayacağı, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36/1. madde ve fıkrasında tanımı yapılan gürültüye neden olma kapsamında olup idari yaptırımı gerektireceği" (Yargıtay 8. CD. E. 2018/2646, K. 2018/10309, 03.10.2018) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=8cd20182646.htm&kw=kursu%C4%B1k%C4%B1#fm> (04.04.2019). Aynı yöndeki görüş için bkz. **Zeki Hafizoğulları – Muharrem Özen**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, B. 2, Ankara 2016, s. 13.

¹⁶⁷ "Sanıkların, olay günü geceleyin saat 23.30 sıralarında ilçe merkezindeki inşaatlarında herhangi bir kimseyi hedef almadan gürültü çıkartacak şekilde çalışmaya devam ederek çevreyi rahatsız etmekten ibaret eylemlerinin, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 36. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekirken, belli bir kişiyi hedef alarak kasten işlenmesi mümkün olan ve olaya uygulanma imkânı bulunmayan 5237 sayılı TCK'nun 123. maddesinden hareketle yazılı şekilde şikâyetten vazgeçme nedeniyle 5271 sayılı CMK'nın 223/8. maddesi uyarınca davanın düşürülmesine karar verilmesi ..." (Yargıtay 2. CD. 5637-8990, 18.06.2007) Aktaran: **Parlar – Hatipoğlu**, s. 1937.

Kabahatler Kanunu'nun 37. maddesinde ise rahatsız etme kabahati, “*Mal veya hizmet satmak için başkalarını rahatsız eden kişi, elli Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır.*”

Bu kabahat dolayısıyla idari para cezası vermeye kolluk veya zabıta görevlileri yetkilidir” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu maddeyle mal veya hizmet satımı sırasında insanların taciz edilmesi ve benzeri hareketlerin gerçekleştirilmesi engellenmek istenmiştir. Fail, mal ve hizmet satmak amacıyla yüksek sesle bağırma dahi gürültü değil; rahatsız etme kabahati ortaya çıkacaktır. Her çeşit seyyar satıcının, bayi temsilcilerinin, otogarda yer alan otobüs işletmecilerinin, kişilerin buldukları yerlerde yüksek sesle mal veya hizmetlerini satmak amacıyla bağırma, kişilerin taşıdıkları pankart veya dövizlerle insanların yolunu keserek, onları sessiz dahi olsa taciz etmeleri, apartmanların içlerine girerek eşya, ürün veya hizmet satmak amacıyla kişilerin rahatsız edilmesi bu kabahate vücut verecektir.¹⁶⁸

E. GÜRÜLTÜYE NEDEN OLMA SUÇU

Gürültüye neden olma suçu 5237 sayılı TCK m. 183/1’de, “*İlgili kanunlarla belirlenen yükümlülüklere aykırı olarak, başka bir kimsenin sağlığının zarar görmesine elverişli bir şekilde gürültüye neden olan kişi, iki aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır*” şeklinde düzenlenmiştir. Bu suç, TCK’nın “Topluma Karşı Suçlar” başlıklı üçüncü kısmının “Çevreye Karşı Suçlar” başlıklı ikinci bölümünde düzenlenmiştir. Gürültüye neden olma suçunun hukuki konusu, toplumun sağlıklı bir çevrede yaşama hakkıdır.¹⁶⁹ Dolayısıyla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan farklı olarak gürültüye neden olma suçunun mağduru toplumdur.¹⁷⁰ Yukarıda da ifade edildiği üzere, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda belirli bir kişinin huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla seçimlik hareketler gerçekleştirilirken; gürültüye neden olma suçunda fail belirli bir kimseyi hedef almamaktadır.¹⁷¹

¹⁶⁸ Yenerer Çakmut, s. 93.

¹⁶⁹ Handan Yokuş Sevük, “Gürültüye Neden Olma Suçu (TCK m. 183)”, in. Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Y. 2013, C. 19, S. 2, s. 372.

¹⁷⁰ Gürültüye neden olma suçunun belirli bir mağdurunun olmadığı ve toplumda yaşayan herkesin bu suçun mağduru olabileceği yönündeki görüş için bkz. Yokuş Sevük, s. 372.

¹⁷¹ Yokuş Sevük, s. 373.

Bunun yanı sıra, gürültüye neden olma suçunda neden olunan gürültünün bir kimsenin sağlığının zarar görmesi bakımından elverişli olması aranırken; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda başka bir kimsenin sağlığının zarar görmesi açısından elverişlilik aranmamaktadır. Maddi unsur bakımından, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda ısrar unsuru aranırken; gürültüye neden olma suçunda ısrar unsuru aranmamaktadır.

İki suç, manevi unsurların farklı olması yönünden de birbirinden ayrılmaktadır. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda, failin özel kastla hareket etmesi aranırken; gürültüye neden olma suçunun oluşabilmesi için genel kast yeterlidir.¹⁷²

IX. SUÇUN MUHAKEMESİ

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun takibi, mağdurun şikâyetine bağlıdır. Şikâyet, işlenmiş bir suçtan dolayı, soruşturmaya başlanmasının ve ceza davası açılmasının suçtan zarar görenin şikâyetine bağlı tutulmasıdır.¹⁷³ Bir muhakeme şartı olan şikâyetin somut olayda bulunmaması halinde ilgili suçtan soruşturma ve kovuşturma yapılamayacaktır.¹⁷⁴ Kanunda ayrıca suçtan dolayı zarar görenler için bir hüküm bulunmadığı takdirde, sadece suçtan doğrudan zarar gören pasif süjenin şikâyet hakkına sahip olduğunun kabul edilmesi gerekir.¹⁷⁵ TCK m. 73'e göre şikâyet, fiilin ve failin öğrenilmesinden itibaren 6 ay içinde gerçekleşmelidir.¹⁷⁶ Şikâyetin geri alınması ve sanığın geri almayı kabul etmesi halinde, TCK m. 73/4 ve CMK m. 223/8 uyarınca davanın düşmesine karar verilir.¹⁷⁷

¹⁷² Kocasakal, s. 117.

¹⁷³ Devrim Güngör, 5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikâyet Kurumu, B. 1, Ankara 2009, s. 35.

¹⁷⁴ Güngör, Şikâyet, s. 32; Nevzat Toroslu – Metin Feyzioğlu, Ceza Muhakemesi Hukuku, B. 9, Ankara 2012, s. 46.

¹⁷⁵ Güngör, Şikâyet, s. 45.

¹⁷⁶ Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun mütemadi suç olduğunu kabul eden yazarlar, şikâyet süresini temadının sona erdiği tarihten itibaren başlatmaktadır. Bkz. Yaşar – Gökcan – Artuç, s. 4075.

¹⁷⁷ “Dosya kapsamına göre, sanığın telefonla müştekiyi rahatsız etmesi şeklinde belirlenen eyleminden dolayı mülga 765 sayılı TCK'nın 547. maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmiş ise de, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın 123. maddesi ile anılan suçun şikâyete tabi tutulması ve müştekinin 11.07.2005 tarihli celsede

Madde yönünden yetkili mahkeme, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun gereğince asliye ceza mahkemeleridir. Yer yönünden yetkili mahkeme ise suçun işlendiği yer mahkemesidir. Bu suç bakımından suçun işlendiği yer, maddede öngörülen seçimlik hareketlerin ısrar boyutunda ortaya çıktığı yer mahkemesidir.

Suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olduğundan CMK m. 253 gereğince, bu suç hakkında uzlaştırma hükümleri uygulanacaktır. Uzlaştırmanın usulüne uygun biçimde yapılmadığı hallerde verilen kararlar kanun yolu incelemesinde bozma nedenidir.¹⁷⁸

X. YAPTIRIM

TCK m. 123 gereğince kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işleyen kimse, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suç için adli para cezası öngörülmemiştir ve hakim yalnızca hapis cezasına hükmedebilir.¹⁷⁹

Bu suç için dava zamanaşımı, TCK m. 66/1-e hükmü gereğince sekiz yıldır.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu için öngörülen üst sınırı bir yıl olan hapis cezası, TCK m. 49/2 gereğince kısa süreli hapis cezasıdır. Bu nedenle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan mahkûm olan bir kimsenin cezası, TCK m. 50 gereğince para cezasına veya seçenek yaptırıma çevrilebilir. Sanığa söz konusu madde uyarınca verilen hapis cezasının,

---

şikâyetinden vazgeçmiş olması karşısında söz konusu kanunun 73/4. maddesi gereğince düşme kararı verilmesi gerektiğinin nazara alınmaması ... (Yargıtay 2. CD. E. 2005/10476, K. 2005/24474, 09.11.2005) Erişim: <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/2cd-2005-10476.htm> (04.04.2019)

¹⁷⁸ “Sanığa atılı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlardan olduğu halde, mahkemece sanıktan uzlaşmayı kabul edip etmediğinin sorulmadığı, sadece katılana uzlaşma önerisinde bulunduğu ve katılanın uzlaşmayı kabul etmediğine ilişkin beyanıyla yetinildiği anlaşılmakla, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 253 ve 254. maddeleri uyarınca usulüne uygun uzlaştırma işlemi yapılmadan eksik kovuşturma ile yazılı şekilde hüküm kurulması ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2008/18903, K. 2009/17759, 02.04.2009) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4093.

¹⁷⁹ “5237 sayılı TCK’nun 123/1. maddesinde yaptırım olarak üç aydan bir yıla kadar hapis cezası öngörüldüğü halde, sanığa kişilerin huzur ve sükûnunu bozma eylemi nedeniyle mahkemece doğrudan adli para cezası verilmesi ...” (Yargıtay 2. CD. E. 2008/14948, K. 2008/20103, 25.11.2008) Aktaran: **Yaşar – Gökcan – Artuç**, s. 4074, dn. 2490.

seçenek yaptırımlardan birine çevrilmemesi halinde, verilen bu ceza TCK m. 51 gereğince ertelenebilir. Ayrıca suç için öngörülen hürriyeti bağlayıcı ceza iki yılın altında olduğundan, diğer koşulları da mevcutsa CMK m. 231/5 uyarınca, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir.

Hakim somut olayda temel cezayı belirlerken, TCK m. 61’de yer alan hususları göz önünde bulunduracaktır. Ancak bu suçta failin huzur ve sükûnu bozma maksadıyla hareket etmesinin aranması, TCK m. 61/1-g uyarınca hapis cezasının alt sınırdan uzaklaşarak üst sınırdan verilmesi için tek gerekçeyi oluşturmamalıdır.¹⁸⁰

SONUÇ

Kişilerin yaşam haklarına bağlı olarak, huzurlu biçimde yaşamalarını, bedensel ve ruhsal dengelerini koruma altına alabilmek amacıyla ulusal hukuklarda ve uluslararası düzenlemelerde pek çok düzenleme bulunmaktadır. Çalışma konumuz olan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu da bu menfaatin cezai açıdan himayesini sağlamaktadır. “Hürriyete Karşı Suçlar” bölümünde düzenlenen bu suçun fiil unsurunda, üç farklı seçimlik hareket öngörülmüş; ancak “hukuka aykırı başka bir davranışta bulunmak” ifadesiyle suça vücut verebilecek davranışlar sınırlı sayıda tutulmamıştır. Bu durumun, ceza hukukunun temel prensiplerinden olan kanunilik ilkesiyle bağdaşmadığı düşünülmektedir. Uygulanma sıklığı da göz önüne alındığında, hangi davranışların bu suça vücut vereceğinin madde metninde açıkça belirtilmesi isabetli olacaktır. Suçun fiil unsurunda yer alan ısrarın her somut olay bakımından gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılması gerekmektedir.

Bu suçun benzer suçlardan ayrımında, Kanun’da aranan özel kastın önem arz ettiği belirtilmelidir.

Herhangi bir nitelikli halin öngörülmediği bu suçun, teorik açıdan teşebbüse elverişli olduğu, ancak bunun çok sınırlı durumlarda gerçekleşebileceği ifade edilmelidir. Zira suçun gerçekleşmesi için ısrarın aranması karşısında; suçun elverişli hareketlerle icrasına başlanmasından sonra elde olmayan nedenlerle suçun tamamlanamaması halinde suçun teşebbüste kaldığı kabul edilmelidir.

---

¹⁸⁰ Gülşen, s. 17.

İştirak açısından özellik arz etmeyen bu suçun zincirleme suç biçiminde işlenebilmesi mümkündür. Ancak suçun varlığı için ısrarın aranması karşısında, seçimlik hareketlerin farklı zamanlarda birden çok defa gerçekleştirmesi halinde suç teklifini koruyacaktır.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun; cinsel taciz suçundan, gürültü ve rahatsız etme kabahatinden ve mülga TCK'daki düzenlemeden farklılaştığı görülmektedir. Karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemelerin aksine stalking, hukukumuzda bağımsız bir suç olarak düzenlenmemiştir. Ancak diğer koşulların da bulunması halinde stalking kapsamındaki fiillerin; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma, cinsel taciz, hakaret veya tehdit suçlarına vücut verebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Artuk Mehmet Emin – Gökçen Ahmet – Yenidünya Ahmet Caner:** Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 9, Ankara 2015.
- Centel Nur – Zafer Hamide – Çakmut Özlem:** Türk Ceza Hukukuna Giriş, B. 10, İstanbul 2017.
- Demirbaş Timur:** Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 6, Ankara 2009.
- Ekici Şahin Meral:** Ceza Hukukunda Rıza, B. 1, İstanbul 2012. **(Rıza)**
- Ekici Şahin Meral:** “*Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK m. 123)*”, in. CHD, S. 23, 2013, s. 21-52. **(Huzur ve Sükûnunu)**
- Erdoğan Mustafa:** İnsan Hakları Teorisi ve Hukuku, B. 1, Ankara 2007.
- Erem Faruk:** Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 2, B. 1, Ankara 1993. **(C. 2)**
- Erem Faruk:** Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C. 3, B. 1, Ankara 1993. **(C. 3)**
- Garner Bryan:** Black’s Law Dictionary, Second Pocket Edition, 2001.
- Gökçen Ahmet:** “*Hürriyete Karşı Suçlar*”, s. 1-37. (Erişim: www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/117.doc (04.04.2019))
- Gülşen Recep:** “*Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu*”, in. Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1, 2012, s. 5-20.
- Güngör Devrim:** Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, B. 1, Ankara 2007. **(Hata)**
- Güngör Devrim:** 5237 ve 5271 Sayılı Kanunlar Işığında Şikâyet Kurumu, B. 1, Ankara 2009. **(Şikâyet)**
- Hafizoğulları Zeki – Özen Muharrem:** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, B. 8, Ankara 2015. **(Genel Hükümler)**
- Hafizoğulları Zeki – Özen Muharrem:** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, B. 5, Ankara 2016. **(Kişilere Karşı)**
- Hafizoğulları Zeki – Özen Muharrem:** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, B. 2, Ankara 2016. **(Topluma Karşı)**

- Hakeri Hakan:** Ceza Hukukunda İhmal Kavramı ve İhmali Suçların Çeşitleri, B. 1, Ankara 2003.
- Katoğlu Tuğrul:** Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, B. 1, Ankara 2003.
- Kocasakal Ümit:** “*Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK 123)*”, in. ABD., Y. 2015, S. 2, s. 110-146.
- Kurt Gülşah:** “*5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Cinsel Taciz Suçu*”, in. Uğur Alacakaptan’a Armağan, C. 1, B. 1, İstanbul 2008, s. 507-525.
- Meydan Nihat – Yapal Fadime:** İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, C. 2, B. 1, İstanbul 2004.
- Özbek Veli Özer – Kanbur Mehmet Nihat – Doğan Koray – Bacaksız Pınar – Tepe İlker:** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, B. 5, Ankara 2013.
- Parlar Ali – Hatipoğlu Muzaffer:** Açıklamalı ve Yeni İçtihatlarla 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. 2, B. 3, Ankara 2010.
- Şen Ersan:** Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. 1, B. 1, İstanbul 2006.
- Taner Fahri Gökçen:** Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, B. 1, Ankara 2013.
- Tezcan Durmuş – Erdem Mustafa Ruhan – Önok Murat:** Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, B. 10, Ankara 2013.
- Toroslu Nevzat:** Ceza Hukuku Genel Kısım, B. 14, Ankara 2009.
- Toroslu Nevzat – Feyzioğlu Metin:** Ceza Muhakemesi Hukuku, B. 9, Ankara 2012.
- Türkmen Ahmet:** “*Yeni Bir Hukuki Olgu Olarak Israrlı Takip ve Taciz (Stalking) ve Bunun Türk Medeni Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*”, in. DEÜHFD, C. 11, İzmir 2010, s. 1387-1434.
- Yalçın Sancar Türkan:** Müteselsil Suç, Ankara 1995.
- Yaşar Osman – Gökcan Hasan Tahsin – Artuç Mustafa:** Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 3, B. 2, Ankara 2014.
- Yaşar Osman:** Yeni İçtihatlarla Uygulamalı ve Yorumlu Ceza Muhakemesi Kanunu, C. 2, B. 5, Ankara 2011.

Yenerer Çakmut Özlem: Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma ve Gürültüye Neden Olma Suçları, B. 1, İstanbul 2014.

Yenisey Feridun – Plagemann Gottfried: Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB), B. 2, İstanbul 2015.

Yokuş Sevük Handan: “*Gürültüye Neden Olma Suçu (TCK m. 183)*”, in. Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Y. 2013, C. 19, S. 2, s. 363-379.

Yararlanılan İnternet Siteleri:

<http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/>

<http://www.kazanci.com/>

<http://www.tdk.gov.tr/>

KISALTMALAR

ABD.	: Ankara Barosu Dergisi
AIHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
B.	: Baskı
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CD.	: Ceza Dairesi
CGK	: Ceza Genel Kurulu
CHD	: Ceza Hukuku Dergisi
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	: Dipnot
E.	: Esas
İHEB	: İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
in.	: İçinde
K.	: Karar
m.	: Madde
R.G.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TCK	: Türk Ceza Kanunu
vb.	: Ve Benzeri
vd.	: Ve Devamı
Y.	: Yıl